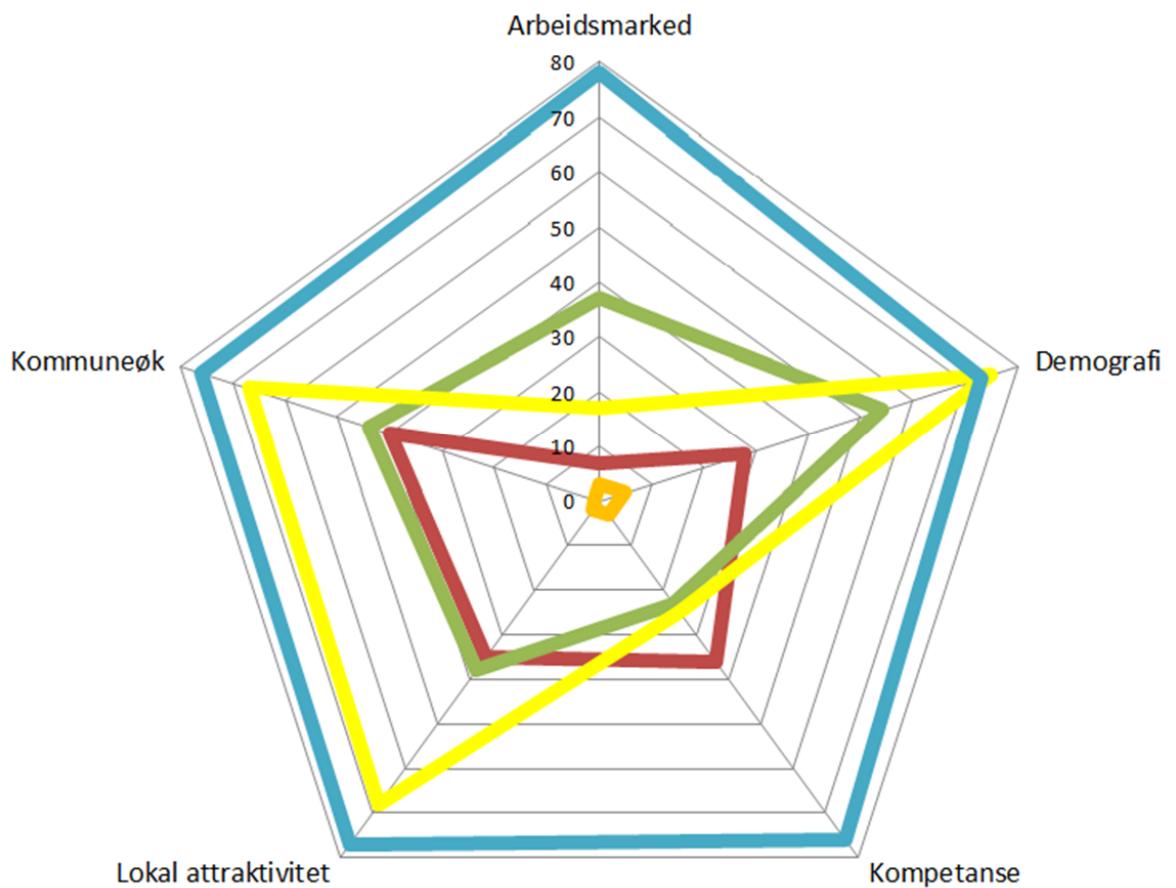

NHOs KommuneNM 2014

Annegrete Bruvoll og Hanne Toftdahl

VISTA ANALYSE AS

Dokumentdetaljer

Vista Analyse AS	Rapportnummer 2014/28
Rapporttittel	NHOs KommuneNM 2014
ISBN	978-82-8126-169-3
Forfatter	Annegrete Bruvoll, Hanne Toftdahl
Dato for ferdigstilling	15. juli 2014
Prosjektleder	Annegrete Bruvoll
Kvalitetssikrer	Karin Ibenholt
Oppdragsgiver	Næringslivets Hovedorganisasjon
Tilgjengelighet	Offentlig
Publisert	Web

Forord

Denne rapporten fremstiller hovedresultater og dokumenterer årets KommuneNM, som er utført på oppdrag fra NHO. KommuneNM rangerer norske kommuner og regioner etter 19 indikatorer som gjenspeiler *regioners vekstkraft og attraktivitet for næringslivet*. Utvalget av indikatorer er gjort i samarbeid med NHO. Alle indikatorene er interaktivt tilgjengelige på NHOs hjemmesider.

Indikatorene aggregeres opp til fem områdeindikatorer og en totalindikator. Forskjellige typer vektning har vært drøftet med NHO. I mangel på empirisk begrunnede alternativer ble valget å tillegge de enkelte indikatorene innenfor hvert område lik vekt. Tilsvarende er den samlede indikatoren basert på den enkelte områdeindikatorene, der hvert område er gitt lik vekt. Rangeringen av kommuner og regioner påvirkes av de valgte vektene, og andre vekter kan gi annen rangering for de aggregerte indikatorene.

Våre kontaktpersoner i NHO har vært Einar Jakobsen og Per Øyvind Langeland. Vi takker for gode innspill underveis i utredningsprosessen.

Rapporten er utarbeidet av Annegrete Bruvoll og Hanne Toftdahl. Karin Ibenholt har kvalitetssikret rapporten.

Annegrete Bruvoll

Prosjektleder

Vista Analyse AS

15. juli 2014

Innhold

Forord	2
Innhold	4
Sammendrag	6
1 Innledning.....	8
2 Indikatoroversikt	10
3 Regioner 2013	12
4 Kommuner 2013.....	15
4.1 Arbeidsmarked	16
4.2 Demografi.....	18
4.3 Kompetanse	20
4.4 Lokal attraktivitet	22
4.5 Kommuneøkonomi.....	24
5 Endringer perioden 2008 – 2013	26
5.1 Kommuner.....	26
5.2 Regioner	28
6 Betydningen av kommunestørrelse	29
6.1 Signifikante sammenhenger mellom befolkningsstørrelse og indikatorer.....	30
7 Bykommunens betydning for regional funksjonalitet	34
7.1 Salten.....	35
7.2 Ålesundregionen	36
7.3 Haugesundregionen	37
7.4 Arendalregionen.....	38
7.5 Tønsbergregionen	39
7.6 Mosseregionen.....	40
7.7 Hamarregionen	41
7.8 Oppsummering.....	42
Vedlegg 1 Metode og data.....	43
Vedlegg 2 Resultater alle regioner og kommuner 2008 og 2013	44
Vedlegg 3 Regioninndeling.....	56

Tabeller:

Tabell 2.1	De fem områdene og enkeltindikatorene.....	10
Tabell 3.1	De 20 høyest rangerte regioner, gjennomsnitt for enkeltindikatorer.....	12
Tabell 3.2	De 20 lavest rangerte regioner, gjennomsnitt for enkeltindikatorer	13
Tabell 4.1	Alle indikatorer samlet: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner.....	15
Tabell 4.2	Arbeidsmarked: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner.....	16
Tabell 4.3	Demografi: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner	18
Tabell 4.4	Kompetanse: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner	20
Tabell 4.5	Lokal attraktivitet: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner.....	22
Tabell 4.6	Kommuneøkonomi: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner	24
Tabell 5.1	Kommuner med størst endringer i perioden 2008-2013 etter antall plasser fram/tilbake.....	26
Tabell 5.2	Endringer i rang i perioden 2008-2013. Endring i antall plasser blant det 20 høyest og 20 lavest rangerte kommunene i 2013	27
Tabell 5.3	Regioner med størst endringer i perioden 2008-2013 etter antall plasser fram/tilbake i perioden	28
Tabell 6.1	Signifikanstekst, sammenhenger mellom folketall, befolkningstetthet og indikatorene	30
Tabell 7.1	Utvalget av byer og regioner.....	34
Tabell 7.2	Gradering av indikatorer	34
Tabell 7.3	Fakta om Salten	35
Tabell 7.4	Fakta om Ålesundregionen.....	36
Tabell 7.5	Fakta om Haugesundregionen.....	37
Tabell 7.6	Fakta om Arendalregionen.....	38
Tabell 7.7	Fakta om Tønsbergregionen.....	39
Tabell 7.8	Fakta om Mosseregionen	40
Tabell 7.9	Fakta om Hamarregionen.....	41

Figurer:

Figur 3.1	Rangering av områdeindikatorene for fem regioner.....	14
Figur 4.1	Arbeidsmarkeds-indikatorene.....	17
Figur 4.2	Arbeidsmarkeds-indikatorene, kommuner rangert som nr 1, 107, 214, 321 og 428	17
Figur 4.3	Demografi-indikatorene	19
Figur 4.4	Demografi-indikatorene, rang 1, 107, 214, 321, 428.....	19
Figur 4.5	Kompetanse-indikatorene.....	21
Figur 4.6	Kompetanse-indikatorene, rang 1, 107, 214, 321, 428.....	21
Figur 4.7	Lokal attraktivitets-indikatorene.....	23
Figur 4.8	Lokal attraktivitets-indikatorene, rang 1, 107, 214, 321, 428.....	23
Figur 4.9	Kommuneøkonomi-indikatorene	25
Figur 4.10	Kommuneøkonomi-indikatorene, rangert 1, 107, 214, 321, 428	25
Figur 5.1	Endringer i rangering fra 2008 til 2013 etter rang 2013	27
Figur 6.1	Netto innflytting i prosent av befolkningen i forhold til folketallet i kommuner med under 33000 innbyggere	29
Figur 6.2	Folketall og indikatorer med signifikant samvariasjon med folketallet....	32

Sammendrag

Resultatene fra årets undersøkelse plasserer Osloregionen, Stavangerregionen og Kongsberg/Numedal øverst blant regionene. De fleste av regionene som rangeres høyest er knyttet til de største byene og ligger langs kysten i Sør-Norge. Regionene som er lavest rangert ligger i Nord-Norge og indre fjell- og dalområder i Sør-Norge.

Blant kommunene rangeres Sola høyest. Kommunerangeringen domineres i 2013 som tidligere år av Oslo og kommuner i Akershus, Rogaland og Hordaland. Kongsberg, Ulstein og Austevoll rangeres også høyt med sterke næringsklynger innenfor teknologi, skipsverft og sjømat. De lavest rangerte kommunene omfatter to kommuner i Nord-Trøndelag, ellers kommuner i Nordland, Troms og Finnmark.

Sammenlignet med 2008 er tendensen at de høyest rangerte kommunene har gått fram, mens de lavest rangerte har gått enda mer tilbake. Tendensen er dermed at forskjellene i rangering har forsterket seg i begge ender av skalaen.

Statistiske analyser viser signifikante sammenhenger mellom folketallet i kommunene og 14 av 19 indikatorer. Dette indikerer at sammenslåing av kommuner i større enheter kan gi gevinst for regioners vekstkraft slik den er uttrykt i indikatorene. Det er blant annet en klar sammenheng mellom økende folketall og reduserte administrasjonsutgifter. Større kommuner har også klart høyere kommuneinntekter (utenom rammetilskudd), lavere kommunegjeld, lavere andel uføre, høyere utdanningsnivå og større netto innflytting. Det er også en signifikant sammenheng mellom økt folketall og lavere satser på eiendomsskatt.

De mellomstore byene er viktige bidragsytere i regionenes arbeidsmarked. Der interaksjonen er stor er kommunene rundt viktige leverandører av boligmarked og arbeidskraft. Mens noen byer både er tunge arbeids- og boligmarkeder, har andre bykommuner begrenset areal og utviklingsmuligheter, noe som øker interaksjonen med de mindre, omliggende kommunene i regionen.

1 Innledning

Denne rapporten rangerer norske kommuner og regioner etter en rekke indikatorer som gjenspeiler *grunnlag for lokal attraktivitet og vekstkraft for næringslivet*. Bosetting i kommunene anses å være en sentral faktor for næringslivets vekst.

Bedriftenes konkurransefortrinn er nært knyttet til nærmiljøet, samtidig som vekst og utvikling i lokalt næringsliv er et viktig grunnlag for befolkningsutvikling og kommuneøkonomi. På lokalt plan har kommunesektoren et særskilt ansvar og oppgaver når det gjelder å legge til rette for vekst og utvikling. Samtidig skaper demografiske endringer og forventninger til tjenestetilbudet utfordringer med hensyn til fremtidig ressursbehov.

Norske kommuner har svært forskjellige utviklingstrekk. Mens noen opplever stagnasjon og tilbakegang, opplever andre kommuner press innen bosetting og infrastruktur. Kommuner som har godt ressursgrunnlag i form av næringsvirksomhet, kompetanse, skattegrunnlag og arbeidsplasser har bedre utsikter til vekst og utvikling. Pendling mellom kommuner er en indikasjon på interaksjon mellom arbeidsmarkedet på tvers av kommunegrenser. Gode utviklingsmuligheter vil kunne gjenspeiles i befolningsvekst i form av lav arbeidsledighet, ung befolkning og netto innflytting til kommunene, og skattenivå og bruk av private markeder kan være av betydning for næringslivets etableringer.

Rapporten belyser disse utfordringene med 19 relevante indikatorer som er delt inn i fem hovedområder:

- **Arbeidsmarked:** En forutsetning for vekst og verdiskaping er at innbyggerne i arbeidsdyktig alder deltar i arbeidslivet. Der en større andel av den yrkesaktive befolkningen mottar permanente stønader som uførretrygd, vil ressursutnyttelsen være lavere.
- **Demografi:** Kommuner med befolningsvekst vil være bedre skodd for fremtiden enn kommuner med fraflytting og en stor andel eldre. Dagens befolkningssammensetning og flyttemønster er med på å legge grunnlaget for fremtidens aldersfordeling.
- **Kompetanse:** Kompetanse, både i form av faglærte og høyere utdanning, er viktige faktorer både for kvaliteten i det kommunale tjenestetilbudet og for næringslivets konkurranseevne.
- **Lokal attraktivitet:** Sterk privat kjøpekraft og kommunenes kjøp fra private markedsaktører er positive drivkrefter for næringslivet, og høy grad av utveksling av arbeidskraft på tvers av kommunegrenser indikerer fleksible arbeidsmarkedet. Lav grad av aldring av befolkning kan gi bedre utsikter for nyetableringer.
- **Kommuneøkonomi:** Lave kommunale administrasjonsutgifter, høye inntekter i forhold til utgiftene og lav kommunegjeld kan gi gode indikasjoner på effektiv drift i kommunen. Videre vil eiendomsskatter kunne virke negativt på næringslivets konkurranseevne.

I de følgende kapitler gjengis status i regioner (kapittel 3) og kommuner (kapittel 4) i 2013 og utviklingstrekk over perioden 2008 til 2013 (kapittel 5). På grunn av dataomfanget (79 regioner og 428 kommuner) fokuserer rapporten på de 20 høyest og lavest rangerte i framstillingen. Det fulle datasettet er tilgjengelig på NHOs nettsider. For rangering av det fulle settet regioner og kommuner, se Vedlegg 2.

Kapittel 6 fokuserer på betydningen av kommunestørrelse og de enkelte indikatorene, og kapittel 7 diskuterer bykommuners betydning for regionene.

Det er foretatt noen mindre justeringer i indikatorsettet siden KommuneNM 2013. En indikator for arbeidsmarkedsintegrasjon er lagt til, og indikatorene er noe omgruppert. Dette innebærer at tallene for de to siste hovedområdene og totalindikatoren kan ikke direkte sammenlignes med resultatene tidligere undersøkelser. Alle de historiske tallene i rapporten baserer seg på indikatorsettet slik det er presentert i tabell Tabell 2.1.

2 Indikatoroversikt

Tabell 2.1 De fem områdene og enkeltindikatorene

KommuneNM	Arbeidsmarked	Sysselsettingsandel: Sysselsatte personer etter arbeidssted i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder (16-66 år) (+)	A1
		Sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak: Sysselsatte personer i privat sektor og offentlige foretak etter arbeidssted i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder (+)	A2
		Uføre: Uførepensionister 18-67 år i prosent av befolkningen (-)	A3
		Arbeidsledige: Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken (summen av ledige og sysselsatte) (-)	A4
	Demografi	Befolkningsvekst: Gjennomsnittlig vekst over tre siste år, i prosent (+)	D1
		Unge i forhold til eldre i arbeidsstyrken: Innbyggere 19 - 24 år som andel av innbyggere 60 - 65 år i prosent (+)	D2
		Netto innflytting: Netto innflytting i prosent av befolkningen (+)	D3
	Kompetanse	Kun grunnskole: Sysselsatte med grunnskole som høyeste utdannelse etter arbeidssted i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder (-)	K1
		Høyere utdanning: Sysselsatte med utdanning på universitets- og høyskolenivå over 4 år etter arbeidssted i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder (+)	K2
		Fagprøveutdanning: Sysselsatte med beståtte fagprøver som høyeste utdannelse etter arbeidssted i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder (+)	K3
		Teknisk og naturvitenskapelig utdanning: Sysselsatte med utdanning på universitets- og høyskolenivå opptil 4 år etter arbeidssted i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder (+)	K4
	Lokal attraktivitet	Inntektsnivå: Gjennomsnittlig bruttoinntekt per person 17 år og over, kroner (+)	L1
		Aldring: Befolkningen over 80 år i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder 20 år fram i tid (-)	L2
		Kommunens kjøp av private tjenester: Kommunenes kjøp av tjenester fra private i prosent av brutto driftsutgifter (+)	L3
		Arbeidsmarkedsintegrasjon: Innpendling i prosent av sysselsatte personer etter arbeidssted pluss utpendling i prosent av sysselsatte personer etter bosted (+)	L4
	Kommune-økonomi	Kommunale administrasjonsutgifter: Netto driftsutgifter til administrasjon, kroner per innbygger (-)	M1
		Eiendomsskatt: Skatt for annen eiendom, kroner per sysselsatt etter arbeidssted (-)	M2
		Kommuneinntekter i forhold til utgifter: Inntekter fra eiendomsskatt, inntekt og formue, andre salgs- og leieinntekter i prosent av driftsutgifter (+)	M3
		Kommunegjeld: Netto lånegjeld, kroner per innbygger (-)	M4

(+): Positiv indikator ved høy verdi, (-): Positiv indikator ved lav verdi

Offentlige foretak driver sin virksomhet på forretningsmessig basis, og er kategorisert sammen med privat sektor i SSBs sysselsettingsstatistikk

De 428 kommunene og 79 regionene rangeres for hver av de 19 *enkeltindikatorene*. Videre er 5 vektede *områdeindikatorer* beregnet for hvert område, der hver enkeltindikator er gitt lik vekt, og til slutt 1 *totalindikator*, der hvert område er gitt lik vekt, se ytterligere beskrivelse av metoden i vedlegg 1. For hver av disse indikatorsettene sorteres kommunene og regionene fra den som rangeres høyest (1) til den som rangeres lavest (hhv 428 og 79).

Indikatorene bygger i all hovedsak på statistikk fra Statistisk sentralbyrå, med unntak av andel uføre som er hentet fra NAV.

For enkelte indikatorer mangler data for noen kommuner. For disse kommunene beregnes total- og områdeindikatorene på grunnlag av de indikatorene der det er rapportert data.

3 Regioner 2013

Regionene omfatter en aggregering av de 428 kommunene til 79 enheter. Aggregeringen tar utgangspunkt i NHOs NæringsNM, se vedlegg 3 for oversikt over hvilke kommuner som inngår i de ulike regionene.

Tabell 3.1 De 20 høyest rangerte regioner, gjennomsnitt for enkeltindikatorer

	ALLE	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Lokal attraktivitet	Kommuneøkonomi
Osloregionen	1	3	5	3	2	1
Stavangerregionen	2	2	2	5	1	2
Kongsberg/Numedal	3	1	18	1	15	9
Bergensregionen	4	8	4	4	6	6
Trondheimsregionen	5	15	1	2	13	14
Ålesundregionen	6	9	9	37	11	8
Kristiansandregionen	7	30	6	7	12	23
Haugesundregionen	8	26	10	11	7	15
Tromsøregionen	9	19	7	15	21	19
Øvre Romerike	10	38	3	71	3	13
Follo	11	42	8	59	4	7
Drammensregionen	12	41	13	64	5	4
Tønsbergregionen	13	49	22	29	8	12
Lillehammerregionen	14	18	24	19	30	21
Sunnhordland	15	21	31	12	18	24
Stjørdalsregionen	16	28	11	8	24	37
Dalane	17	25	17	44	17	16
Voss	18	4	40	18	50	22
Nordhordland	19	53	14	22	10	53
Sunnfjord	20	7	28	36	35	40

Forskjeller mellom regionene illustreres ved de 20 høyest og 20 lavest rangerte regionene i hhv. Tabell 3.1 og Tabell 3.2. Osloregionen, Stavangerregionen og Kongsberg/Numedal rangerer høyest. Deretter kommer regionene knyttet til Bergen, Trondheim, Ålesund og Kristiansand. Fellestrekks for de regionene som rangeres høyest er at de er knyttet til de største byene, de ligger langs kysten, og de ligger i Sør-Norge. Unntakene er innlandsregionene Kongsberg/Numedal, Øvre Romerike og Lillehammerregionen, og Tromsøregionen. Regionene domineres også av byregioner, eller regioner som ligger nær de store byene.

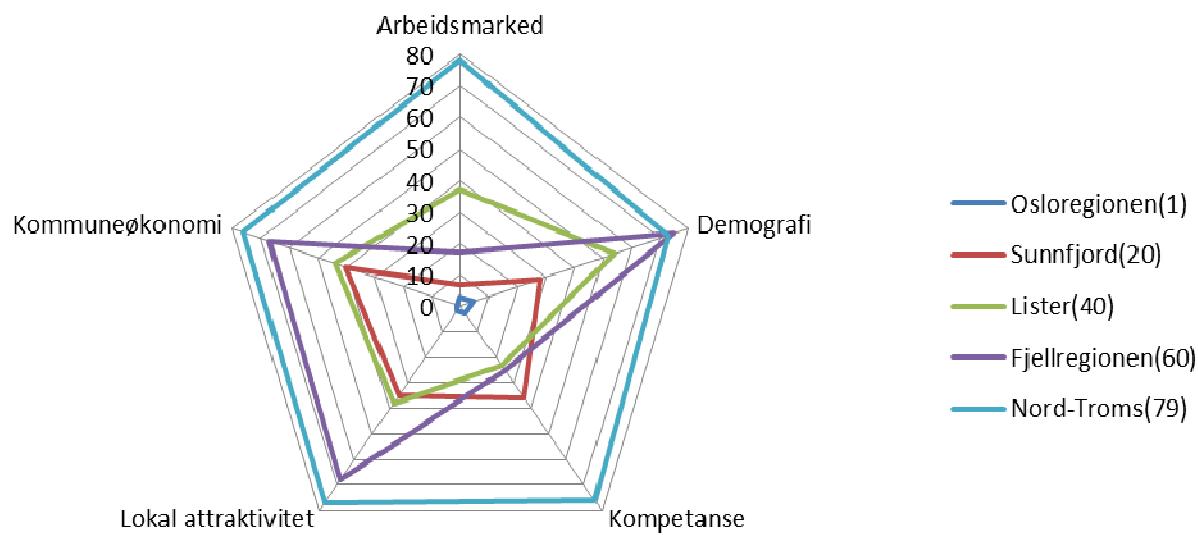
Regionene som er lavest rangert ligger i Nord-Norge og indre fjell- og dalområder i Sør-Norge. Bildet reflekterer at store deler av Innlandet og Nord-Norge har større utviklingsutfordringer enn resten av landet.

Tabell 3.2 De 20 lavest rangerte regioner, gjennomsnitt for enkeltindikatorer

	ALLE	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Lokal attraktivitet	Kommuneøkonomi
Fjellregionen	60	17	75	25	68	67
Fosen	61	52	49	38	70	63
Kystgruppen	62	39	47	73	42	64
Ofoten	63	71	50	31	61	52
Midt-Troms	64	57	57	63	45	62
HAFS	65	10	72	58	76	65
Øst-Telemark	66	73	52	39	47	61
Lofoten	67	59	55	78	44	43
HALD	68	62	64	61	55	56
Nord-Gudbrandsdal	69	29	79	30	78	48
Sør-Helgeland	70	65	61	66	65	58
Vesterålen	71	66	59	74	58	51
Midt-Gudbrandsdal	72	40	77	62	67	49
Øst-Finnmark	73	64	44	72	48	75
Setesdal	74	47	74	21	46	79
Glåmdal	75	79	67	69	60	34
Indre Namdal	76	35	76	41	79	78
Ytre Helgeland	77	43	78	77	75	77
Midt-Finnmark	78	76	69	79	74	71
Nord-Troms	79	78	73	76	77	76

Generelt rangeres de regionene som kommer høyest på totalindikatoren også høyest på områdeindikatorene, og omvendt for de som rangeres lavest. For de som ligger nærmere gjennomsnittsregionene, er spredningen generelt større for de ulike områdeindikatorene, se Figur 3.1. Figuren viser rangeringen på områdeindikatorene for regionene som rangeres som nummer 1, 20, 40, 60 og 79. Osloregionen, som rangeres høyest totalt sett, ligger også nær førsteplass på alle områdeindikatorene, og omvendt for Nord-Troms, som rangeres lavest. Fjellregionen er et eksempel på en region med stor spredning. Regionen rangeres relativt høyt på arbeidsmarked og kompetanse, men lavt på demografi, kommuneøkonomi og lokal attraktivitet.

Figur 3.1 Rangering av områdeindikatorene for fem regioner

4 Kommuner 2013

Tabell 4.1 viser de 20 høyest og lavest rangerte kommunene samlet sett. Sola kommer best ut. Listen domineres i 2013 som tidligere år av kommuner i rundt Oslo og Akershus, Rogaland og Hordaland. Kongsberg, Ulstein og Austevoll rangeres også høyt med sterke næringsklynger innenfor teknologi, skipsverft og sjømat. De lavest rangerte kommunene omfatter to kommuner i Nord-Trøndelag, ellers kommuner i Nordland, Troms og Finnmark.

Tabell 4.1 Alle indikatorer samlet: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner

Rang	Høyest rangert	Rang	Lavest rangert
1	Sola	409	Divtasvuodna Tysfjord
2	Bærum	410	Verran
3	Oslo kommune	411	Gamvik
4	Stavanger	412	Dyrøy
5	Sandnes	413	Storfjord
6	Kongsberg	414	Gáivuotna Kåfjord
7	Asker	415	Leka
8	Ås	416	Beiarn
9	Bergen	417	Vega
10	Lier	418	Måsøy
11	Fjell	419	Lyngen
12	Nittedal	420	Tjeldsund
13	Ullensaker	421	Lebesby
14	Trondheim	422	Kvænangen
15	Ulstein	423	Bindal
16	Klepp	424	Vardø
17	Time	425	Bø (Nordl.)
18	Austevoll	426	Vevelstad
19	Stord	427	Loppa
20	Skedsmo	428	Torsken

4.1 Arbeidsmarked

Arbeidsmarkedsindikatorene dekker sysselsatte personer i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder, andelen sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak, andelen uføre og arbeidsledighet.

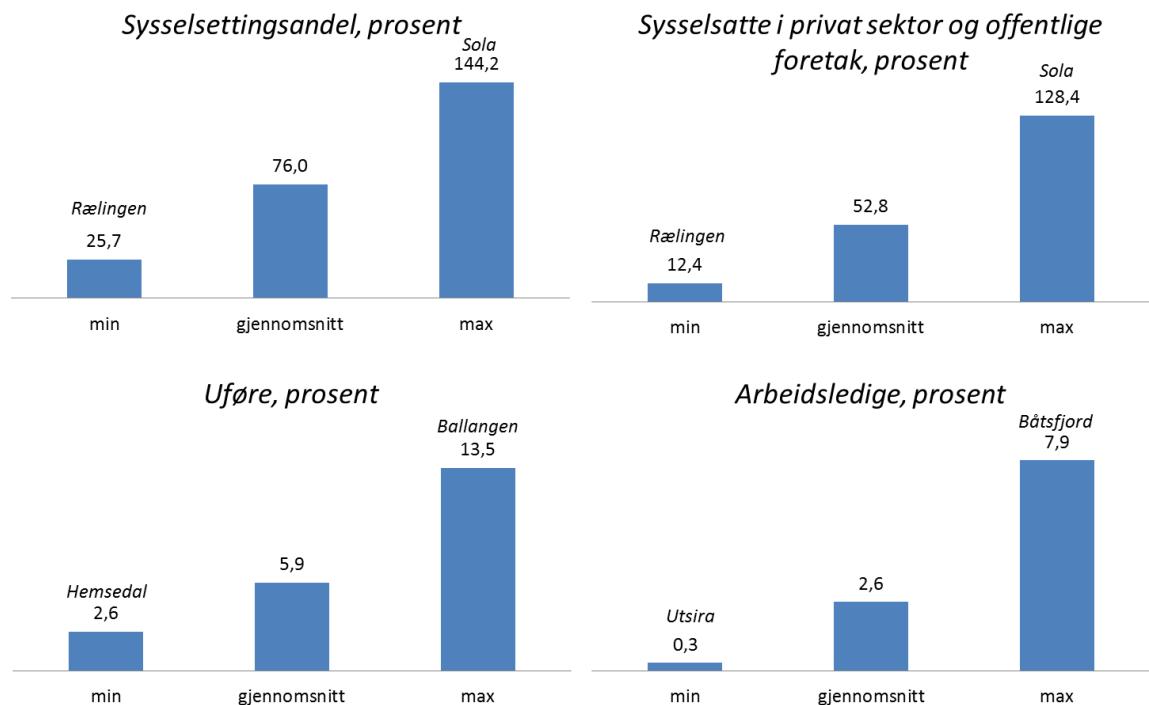
Tabell 4.2 viser de høyest og lavest rangerte kommunene for gjennomsnittet av arbeidsmarkedsindikatorene. Etter disse kriteriene er arbeidsmarkedet best i næringslivssentraene (petroleumssektoren, verftsindustri, fiskeindustri, turisme) og i administrative og trafikale knutepunkter. Hele 15 av de 20 kommunene med sterkest arbeidsmarked ligger på Vestlandet. De svakeste kommunene med hensyn på arbeidsmarked ligger i Nord-Norge og indre bygder i Sør-Norge og Trøndelag. Fellestrekke for de fleste av disse kommunene er at de ligger i stor avstand fra de viktigste bolig- og arbeidsmarkedsregionene, de er ikke trafikale knutepunkt og har begrenset offentlig virksomhet.

Tabell 4.2 Arbeidsmarked: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner

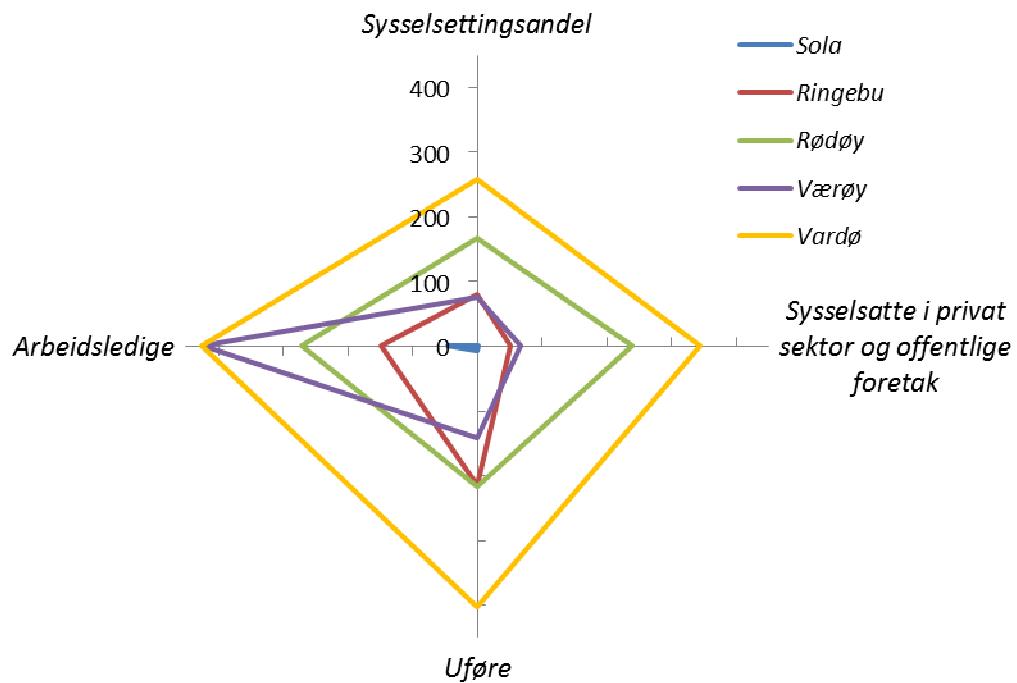
Rang	Høyest rangert	Rang	Lavest rangert
1	Sola	409	Kvænangen
2	Ulstein	410	Løten
3	Førde	411	Storfjord
4	Ullensaker	412	Dyrøy
5	Bærum	413	Loppa
6	Leikanger	414	Båtsfjord
7	Kongsberg	415	Divtasvuodna Tysfjord
8	Austevoll	416	Eidskog
9	Stavanger	417	Froland
10	Sandøy	418	Gáivuotna Kåfjord
11	Gulen	419	Leirfjord
12	Gol	420	Søndre Land
13	Suldal	421	Lavangen
14	Molde	422	Lebesby
15	Stranda	423	Hasvik
16	Oslo kommune	424	Bindal
17	Sogndal	425	Ballangen
18	Kvitsøy	426	Gamvik
19	Åseral	427	Torsken
20	Norddal	428	Vardø

Figur 4.1 illustrerer spredningen i indikatorene mellom kommuner, fra laveste verdi (min) til høyeste verdi (max), samt gjennomsnittsverdien for alle kommuner. Sysselsettingsandelen og sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak er begge høyest i Sola og lavest i Rælingen. Utsira har landets laveste arbeidsledighet og Båtsfjord høyest. Uførhet er lavest i Hemsedal og høyest i Ballangen, se Figur 4.1 og definisjoner i Tabell 2.1.

Figur 4.2 viser spredningen i indikatorene for kommunene som rangeres som nummer 1 (Sola), 107 (Ringebu), 214 (Rødøy), 321 (Værøy) og 428 (Vardø) for områdeindikatoren Arbeidsmarked. Det er størst spredning for kommuner midt i fordelingen. Værøy, for eksempel, har relativt lav andel uføre og høy sysselsetting i privat sektor og offentlige foretak, men har meget høy arbeidsledighet.

Figur 4.1 Arbeidsmarkeds-indikatorene

Definisjon av indikatorene: se Tabell 2.1

Figur 4.2 Arbeidsmarkeds-indikatorene, rang 1, 107, 214, 321, 428

4.2 Demografi

Demografiindikatorene dekker befolningsvekst, netto innflytting og alderssammensetningen i arbeidsmarkedet, det vil si andelen yngre (19-24 år) på vei inn i arbeidsmarkedet i forhold til eldre (60-65 år) på vei ut.

Sju kommuner fra Rogaland ligger blant topp ti, med Rennesøy utenfor Stavanger på topp. Universitetsbyene Ås og Sogndal, samt Trondheim ligger også på listen blant de ti høyest rangerte.

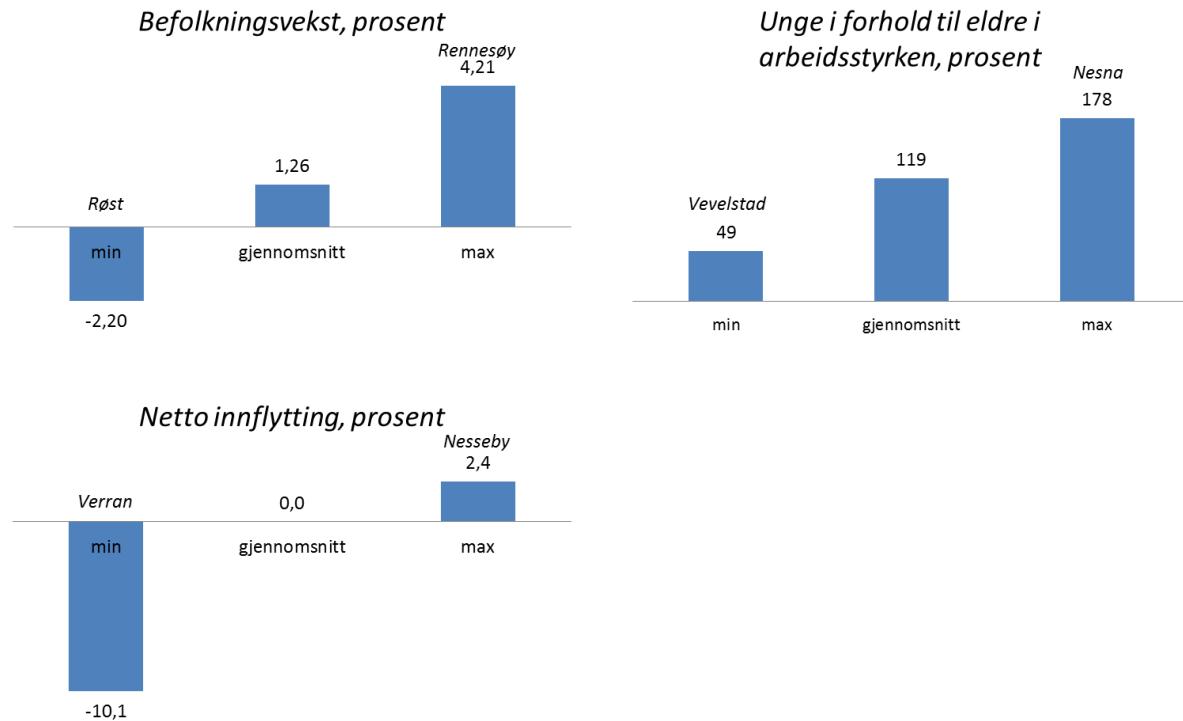
Kommuner som rangeres svakest kommer hovedsakelig fra de nordligste fylkene i tillegg til noen mindre kommuner som ligger relativt langt fra større befolkningssentra.

Tabell 4.3 Demografi: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner

Rang	Høyest rangert	Rang	Lavest rangert
1	Rennesøy	409	Fosnes
2	Gjesdal	410	Tranøy
3	Time	411	Bø (Nordl.)
4	Sola	412	Lesja
5	Ås	413	Rømskog
6	Sandnes	414	Hyllestad
7	Sogndal	415	Fedje
8	Hå	416	Halsa
9	Klepp	417	Leka
10	Trondheim	418	Sandøy
11	Fjell	419	Rendalen
12	Åseral	420	Engerdal
13	Skaun	421	Vevelstad
14	Bjerkreim	422	Norddal
15	Oslo kommune	423	Tjeldsund
16	Sørums	424	Solund
17	Bergen	425	Bygland
18	Meland	426	Bindal
19	Kristiansand	427	Verran
20	Ullensaker	428	Loppa

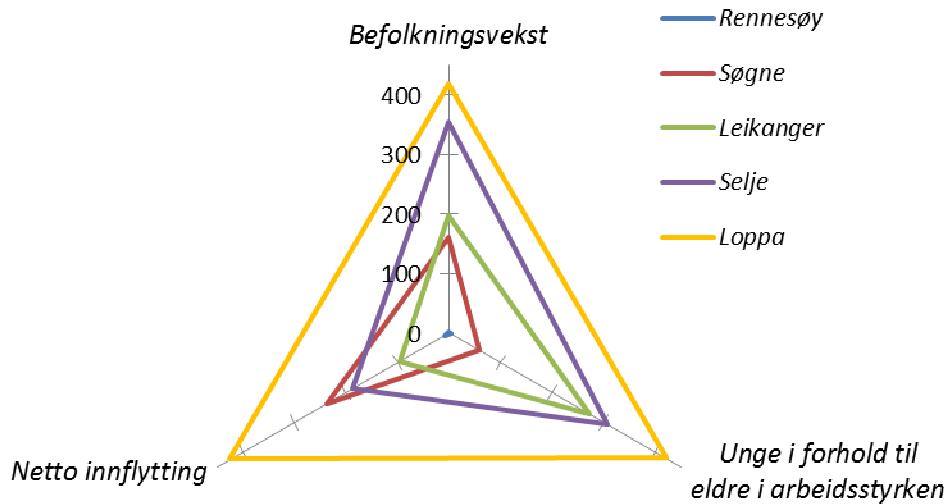
Befolkningsveksten varierer fra minus 2,2 prosent på Røst til en økning på 4,2 prosent på Rennesøy, se Figur 4.3. Tilsvarende er det stor spredning i netto flytting mellom kommunene, fra minus 10 prosent i Verran til pluss 2,4 prosent i Nesseby i Finnmark. Det siste synes å henge sammen med stimulans fra gratis barnehageplasser. Nesna har flest unge i forhold til eldre i arbeidsstyrken. Forklaringer til dette kan være at Nesna har relativt sterkt utdanningsmiljø, med høyskole for lærerutdanning, videregående skole og ungdomsskole. Kommunen har også fiskeoppdrettsanlegg og en turistnæring i framgang.

Figur 4.3 Demografi-indikatorene

Definisjon av indikatorene: se Tabell 2.1

Figur 4.4 Demografi-indikatorene, rang 1, 107, 214, 321, 428

4.3 Kompetanse

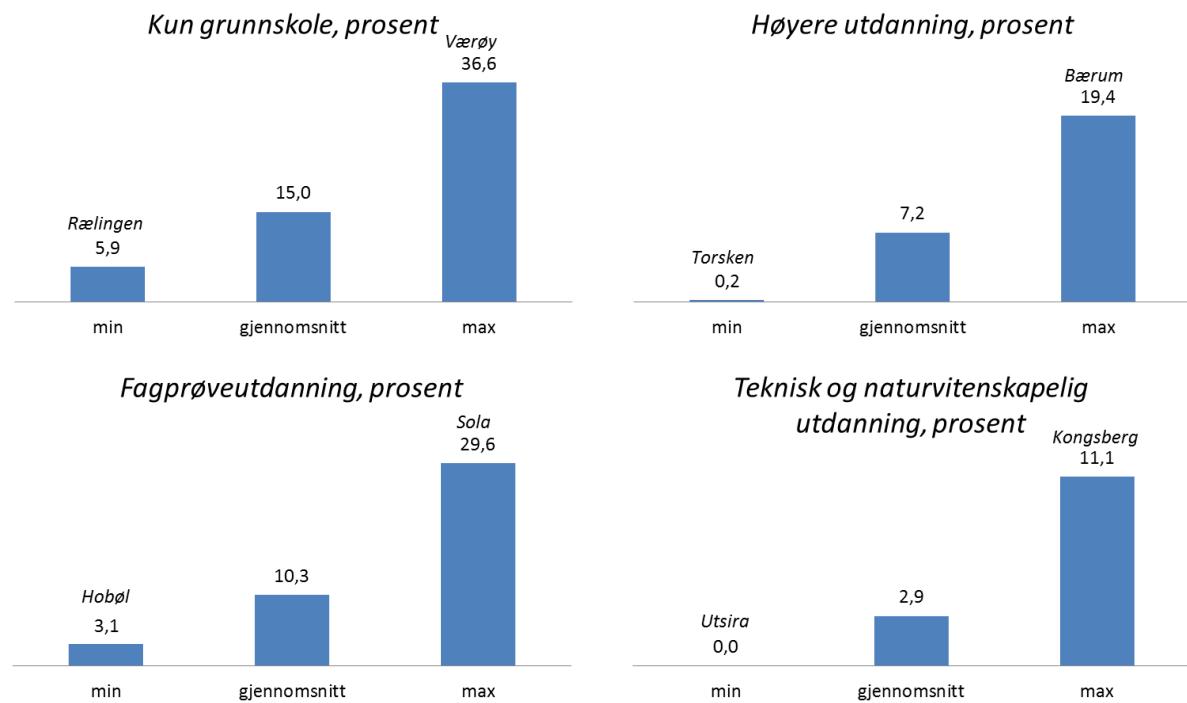
Kompetanseindikatorene dekker utdanningsnivået blant sysselsatte i kommunene. En høy andel med grunnskole som høyeste utdanningsnivå antyder et lavt utdanningsnivå. Videre spesifiseres tre utdanningsgrupper som positive indikatorer for utdanningsnivået: andelen med universitetsutdanning *over* 4 år, og i tillegg andelen med teknisk/naturvitenskapelig utdanning *opptil* 4 år. I tillegg anses andelen som har fagutdanning som høyeste utdanningsnivå som en positiv indikator for næringslivet.

Leikanger kommer også i år best ut på kompetanse, med spesielt stor andel med høyere utdanning og teknisk/naturvitenskapelig utdanning. Listen preges av kommuner med sterke fagmiljøer, både små kommuner med høykompetente enkeltvirksomheter og storbyene. Vestlandskommuner utgjør over halvparten av topp 20-listen.

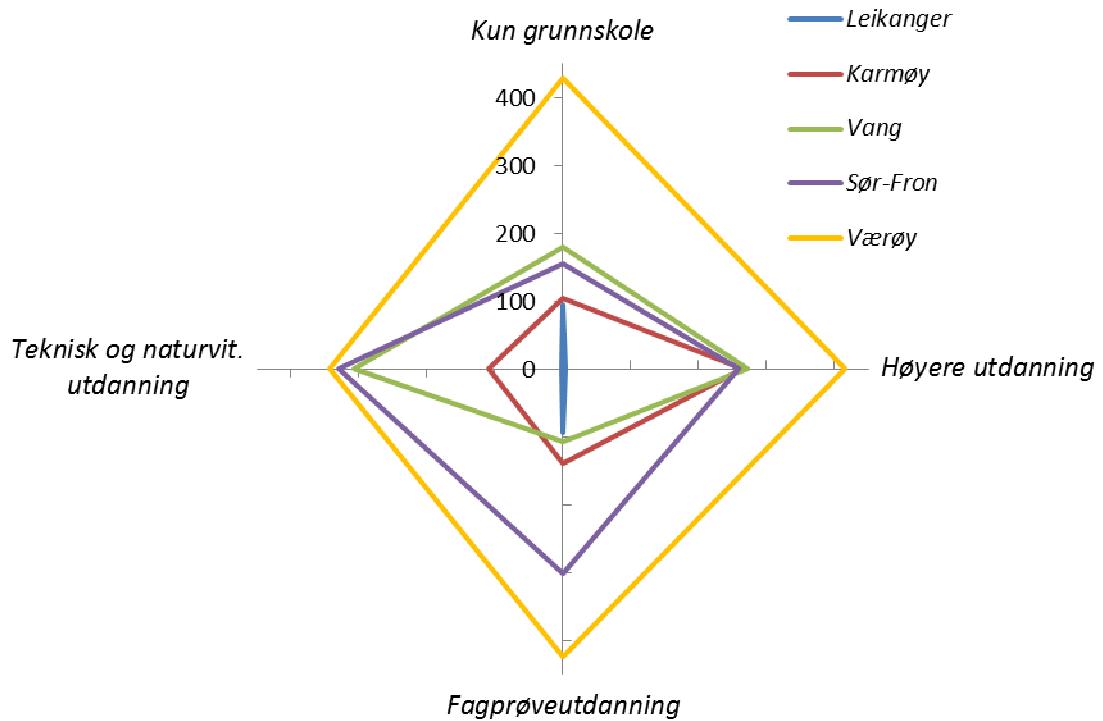
Alle de 20 kommunene med lavest kompetansenivå etter disse indikatorene ligger i de tre nordligste fylkene. Dette er gjennomgående små kommuner med næringsvirksomhet i stor grad knyttet til primærnæringene.

Tabell 4.4 Kompetanse: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner

Rang	Høyest rangert	Rang	Lavest rangert
1	Leikanger	409	Gáivuotna Kåfjord
2	Kongsberg	410	Leirfjord
3	Bærum	411	Lebesby
4	Sola	412	Kvalsund
5	Trondheim	413	Vevelstad
6	Ås	414	Øksnes
7	Stavanger	415	Deatnu Tana
8	Oslo kommune	416	Hasvik
9	Horten	417	Bø (Nordl.)
10	Bergen	418	Træna
11	Asker	419	Guovdageaidnu Kautokeino
12	Ulstein	420	Båtsfjord
13	Årdal	421	Berlevåg
14	Modalen	422	Gamvik
15	Sunndal	423	Karlsøy
16	Kristiansand	424	Flakstad
17	Tysvær	425	Moskenes
18	Stord	426	Torsken
19	Porsgrunn	427	Røst
20	Haram	428	Værøy

Figur 4.5 Kompetanse-indikatorene

Definisjon av indikatorene: se Tabell 2.1

Figur 4.6 Kompetanse-indikatorene, rang 1, 107, 214, 321, 428

4.4 Lokal attraktivitet

Indikatorene under lokal attraktivitet fanger opp ulike sider ved det økonomiske styrkeforholdet mellom ulike kommuner. Positive indikatorer omfatter kjøpekraft målt som gjennomsnittlig bruttoinntekt per innbygger, kommunenes kjøp av tjenester fra private og pendling inn og ut av kommunen. Videre antas utsiktene til en aldrende befolkning (over 80 år i forhold til yrkesaktive i 2033) å indikere høyere økonomisk belastning på den yrkesaktive befolkningen.

Kommunene som rangeres høyest domineres av sentrale østlandskommuner, med høy grad av arbeidsmarkedsintegrasjonen der mange bor og arbeider på tvers av kommunegrenser, og kommuner rundt Stavanger, med relativt ung arbeidsstyrke.

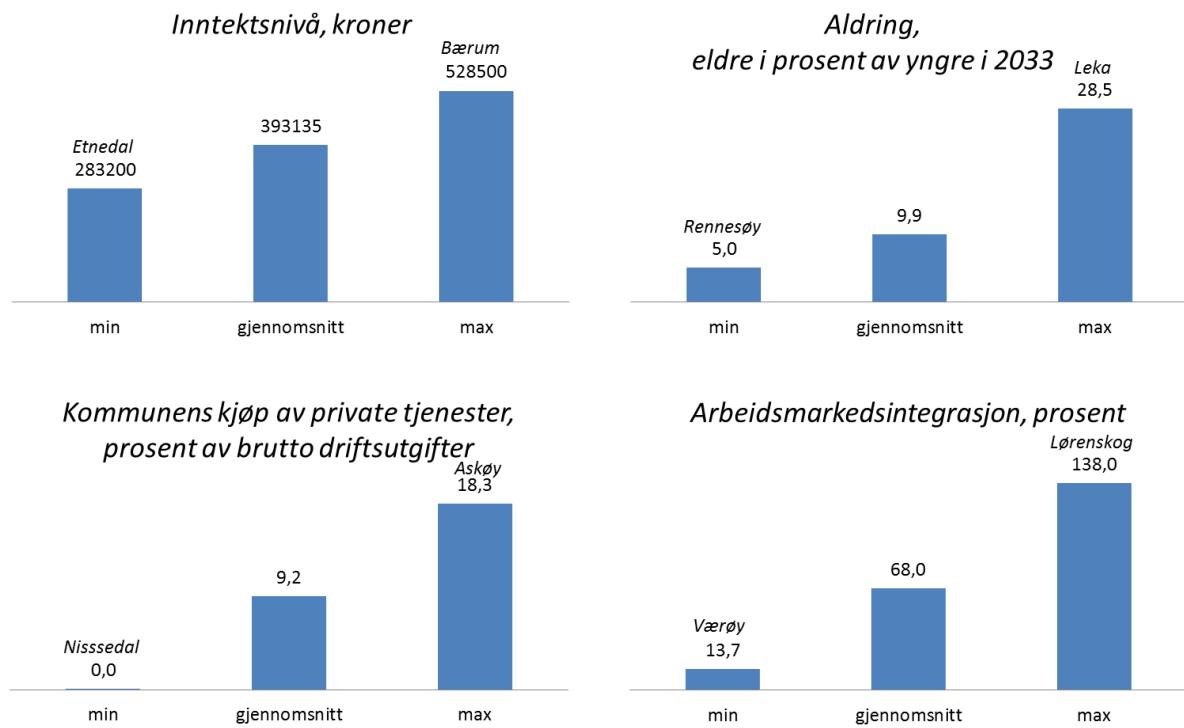
Mange av kommunene blant de 20 som rangerer lavest er små kommuner i de nordligste fylkene og forholdsvis desentrale kommuner med store avstander til nærmeste arbeidsmarked.

Tabell 4.5 Lokal attraktivitet: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner

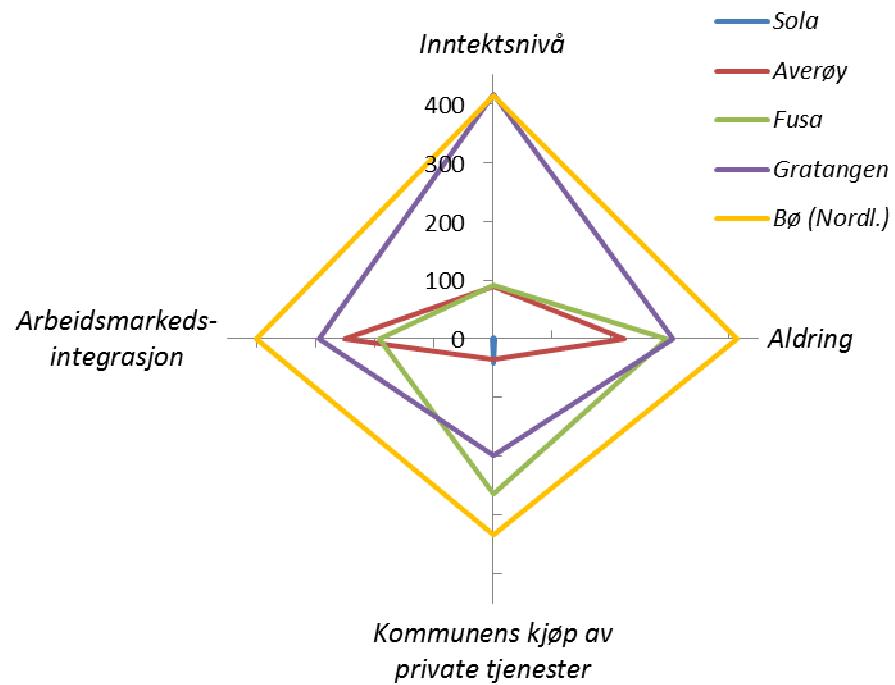
Rang	Høyest rangert	Rang	Lavest rangert
1	Sola	409	Vik
2	Lier	410	Leka
3	Nittedal	411	Lyngen
4	Ullensaker	412	Fosnes
5	Gjerdrum	413	Vanylven
6	Bærum	414	Ibestad
7	Asker	415	Måsøy
8	Røyken	416	Solund
9	Sandnes	417	Steigen
10	Klepp	418	Vevelstad
11	Meland	419	Torsken
12	Lørenskog	420	Folldal
13	Sørum	421	Lierne
14	Rælingen	422	Beiarn
15	Askøy	423	Kvænangen
16	Stavanger	424	Bindal
17	Oppegård	425	Engerdal
18	Fjell	426	Loppa
19	Spydeberg	427	Rendalen
20	Skedsmo	428	Bø (Nordl.)

Merknad: Indikatoren *Gjennomsnittsinntekt*, dvs gjennomsnittlig bruttoinntekt per person over 17 år er basert på 2012-tall.

Som vist i Figur 4.7, er gjennomsnittlig bruttoinntekt i Bærum 87 prosent høyere enn i Etnedal, som har landets laveste inntektsnivå. Det er også stor variasjon i forventet alderssammensetning de neste 20 år, der Leka ventes at befolkningen over 80 år vil utgjøre nesten 30 prosent målt i forhold til yrkesaktive, mens samme andel bare er 5 prosent for Rennesøy.

Figur 4.7 Lokal attraktivitets-indikatorene

Definisjon av indikatorene: se Tabell 2.1

Figur 4.8 Lokal attraktivitets-indikatorene, rang 1, 107, 214, 321, 428

4.5 Kommuneøkonomi

Indikatorene for kommuneøkonomi omfatter kommunenes administrasjonsutgifter per innbygger og eiendomsskatt på næringseiendom (annen eiendom). Videre omfattes kommuneinntekter (inntekter fra eiendomsskatt, inntekt og formue, andre salgs- og leieinntekter) i forhold til driftsutgifter. Merk at rammetilskuddet er ikke inkludert i dette inntektsbegrepet.

Den siste indikatoren er netto communal lånegjeld per innbygger. Når inntekten øker vil kommunenes muligheter til lånefinansierte investeringer øke. Men siden gjelta har økt som andel av inntektene de senere år, er det vanlig å betrakte økt gjeld som en negativt faktor for kommuneøkonomien. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler, eksklusive konsern.

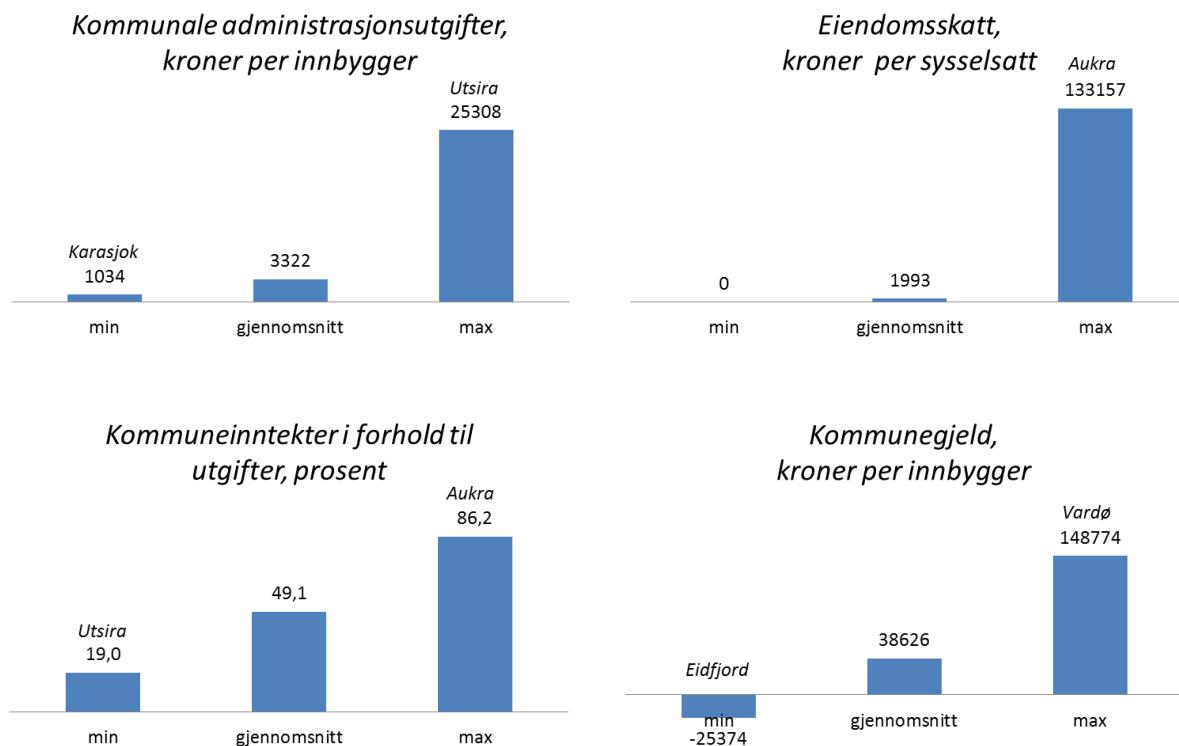
Alle 20 kommuner som rangeres høyest ligger sentralt på Øst- og Vestlandet. Listen preges av relativt store kommuner. Igjen dominerer kommuner i de nordligste fylkene blant dem som rangerer lavest. Men også mange kraftkommuner rangerer lavt grunn av høy beskatning av kraftanlegg (eiendomsskatter). Dette er økonomisk velstående kommuner som også har relativt høye administrasjonsutgifter.

Tabell 4.6 Kommuneøkonomi: De 20 høyest og lavest rangerte kommuner

Rang	Høyest rangert	Rang	Lavest rangert
1	Oslo kommune	409	Lyngen
2	Stavanger	410	Aukra
3	Nittedal	411	Gratangen
4	Stord	412	Åseral
5	Kongsberg	413	Unjárga Nesseby
6	Sola	414	Roan
7	Sørum	415	Bykle
8	Sandnes	416	Røst
9	Sandefjord	417	Vardø
10	Ålesund	418	Lebesby
11	Røyken	419	Moskenes
12	Molde	420	Træna
13	Hurum	421	Forsand
14	Bærum	422	Valle
15	Drammen	423	Håbmer Hamarøy
16	Moss	424	Sirdal
17	Hole	425	Tydal
18	Bergen	426	Røyrvik
19	Frogner	427	Modalen
20	Asker	428	Utsira

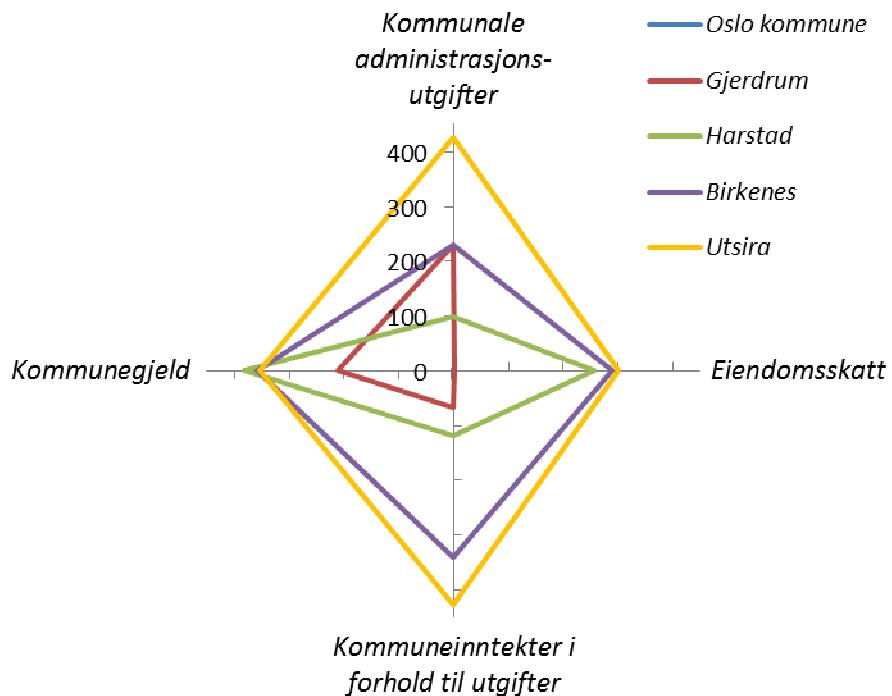
Som vist i Figur 4.9, varierer kommunale inntekter i forhold til driftsutgifter fra 19 prosent på Utsira til 86 prosent på Aukra.

Figur 4.9 Kommuneøkonomi-indikatorene

Definisjon av indikatorene: se Tabell 2.1

Figur 4.10 Kommuneøkonomi-indikatorene, rangert 1, 107, 214, 321, 428

5 Endringer perioden 2008 – 2013

5.1 Kommuner

For de kommunene som rangeres høyest og lavest har det vært små endringer over perioden 2008 til 2013. Men det er mange eksempler på store bevegelser for de mellomliggende kommunene, se Tabell 5.1. Hammerfest, som gikk mest fram flyttet 182 plasser i forhold til 2008, mens Bykle, som gikk mest tilbake, flyttet 186 plasser. Ringvirkninger fra olje- og gassindustrien har stimulert næringslivet i Hammerfest, og den store framgangen i rangering skyldes mer enn halvering av et høyt gjeldsnivå, reduserte administrasjonsutgifter og økt befolkningsvekst, spesielt av yngre. For øvrig er det generelt små kommuner som har flyttet seg mest i begge retninger.

Tabell 5.1 Kommuner med størst endringer i perioden 2008-2013 etter antall plasser fram/tilbake

	Rangering 2013						Endring i rangering 2008-2013					
	Alle indik	Arbeidsmarked	Demo-grafi	Kompetanse	Lokal attr.	Komm økon.	Alle indik	Arbeidsmarked	Demo-grafi	Kompetanse	Lokal attr.	Komm økon.
Mest framgang												
Hammerfest	108	101	50	281	172	156	182	24	167	83	-11	249
Øygarden	158	326	23	127	103	366	166	27	32	67	-6	60
Gulen	118	11	211	173	224	194	148	56	201	138	-27	37
Bokn	109	130	72	243	125	224	111	101	167	-132	22	91
Hemne	190	166	264	90	240	136	106	84	112	2	76	96
Inderøy	231	260	254	147	195	223	96	57	20	249	32	21
Naustdal	180	263	94	282	109	296	95	88	166	-41	25	-11
Aurland	194	76	175	124	209	346	93	2	86	22	68	67
Midtre Gauldal	101	98	43	126	217	159	93	57	112	43	37	56
Agdenes	248	146	132	357	336	217	89	12	201	14	40	49
Mest tilbakegang												
Stordal	250	79	262	319	189	362	-94	-76	-42	78	-6	-51
Marnardal	279	386	154	264	182	316	-98	-58	-86	-181	-104	70
Årdal	187	115	333	13	280	268	-100	-84	-106	-4	52	-79
Rømskog	338	230	413	394	183	266	-106	-36	-325	-95	16	77
Øyer	215	257	269	231	152	208	-106	-111	-87	4	-57	-149
Verran	410	401	427	203	354	317	-107	-23	-352	52	12	-49
Lærdal	340	154	363	98	346	405	-109	-81	-149	81	-101	-44
Norddal	344	20	422	205	405	340	-157	14	-257	76	-35	-142
Sandøy	302	10	418	114	333	358	-176	3	-272	-10	-32	-69
Bykle	251	33	343	72	170	415	-186	0	-342	81	-39	0

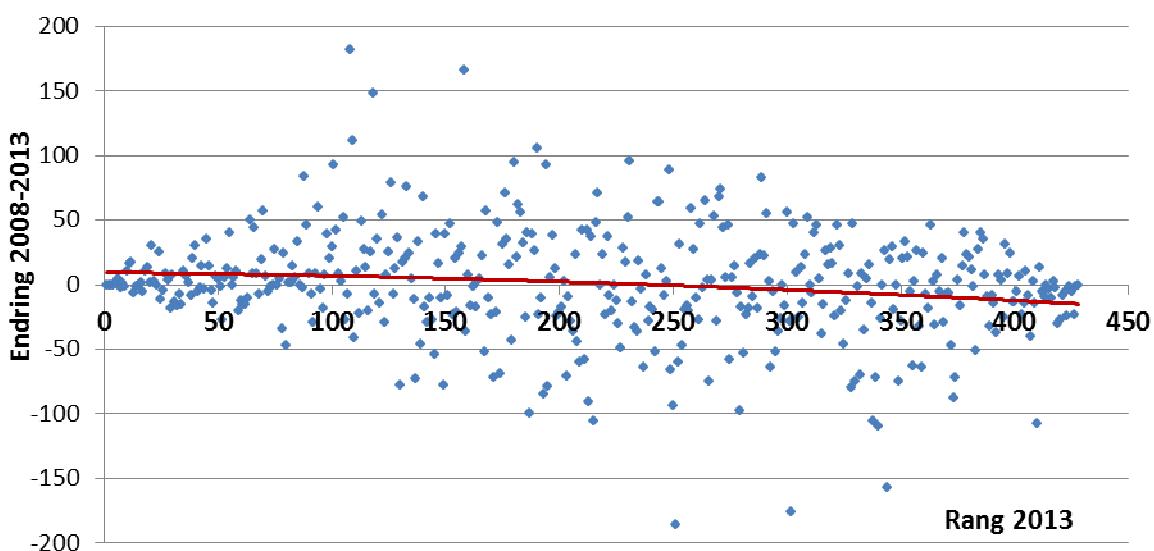
Tabell 5.2 viser endringer i rangering for de 20 høyest og 20 lavest rangerte kommunene. Hovedbildet er at de høyest rangerte har gått fram, mens de lavest rangerte har gått mer tilbake. Tendensen er dermed at forskjellene i rangering har forsterket seg i begge ender av skalaen. Dette framgår også av Figur 5.1, som viser en tendens til at de høyt rangerte

kommunene har gått fram, og de lavt rangerte har gått tilbake i for hele gruppen av kommuner.

Tabell 5.2 Endringer i rang i perioden 2008-2013 blant de 20 høyest og 20 lavest rangerte kommunene i 2013

20 høyest rangert		20 lavest rangert	
	Endring		Endring
Sola	0	Divtasvuodna Tysfjord	-14
Bærum	0	Verran	-107
Oslo kommune	0	Gamvik	13
Stavanger	0	Dyrøy	-5
Sandnes	1	Storfjord	-9
Kongsberg	4	Gáivuotna Kåfjord	0
Asker	-2	Leka	-3
Ås	1	Beiarn	-10
Bergen	-1	Vega	2
Lier	10	Måsøy	-2
Fjell	16	Lyngen	-30
Nittedal	17	Tjeldsund	-27
Ullensaker	-6	Lebesby	-8
Trondheim	-1	Kvænangen	-5
Ulstein	0	Bindal	-24
Klepp	1	Vardø	-1
Time	-5	Bø (Nordl.)	-5
Austevoll	10	Vevelstad	-23
Stord	13	Loppa	-1
Skedsmo	1	Torsken	.

Figur 5.1 Endringer i rangering fra 2008 til 2013 etter rang 2013

5.2 Regioner

Den interne rangeringen mellom regionene har vært relativt stabil over perioden fra 2008 til 2013. De åtte høyest rangerte regionene har nesten uendret rangering i perioden.

Vest-Finnmark og Hitra/Frøya har beveget seg mest fram, med hhv 23 og 13 plasser, se Tabell 5.3. Den store framgangen for Vest-Finnmark skyldes i hovedsak en markert forbedring i kommuneøkonomien i Hammerfest, se omtale i forrige avsnitt og Tabell 5.1. Framgangen i Hitra og Frøya domineres av veksten i havbruksnæringen, og framgang i de fleste indikatorer for kommunene i regionen. Framgangen for HAFS domineres av befolkningsvekst og økt kompetansenivå i Gulen, som har hatt stor vekst i havbruksnæringen de senere år. I Sør-Troms er befolkningsnedgang snudd til netto innflytting og høyere andel unge, både i Harstad og de mindre kommunene.

Mens kystkommuner med sterke næringsliv innenfor fiske eller turisme har gått mye fram, har innlandsregioner på Østlandet beveget seg mest nedover på listen, Hallingdal og Setesdal med 16 plasser og Midt-Gudbrandsdal og Fjellregionen med 15 og 11 plasser. Blant de som har gått mest tilbake er også Storfjord, med 14 plasser.

Tabell 5.3 Regioner med størst endringer i perioden 2008-2013 etter antall plasser fram/tilbake i perioden

	Rangering 2013							Endring 2008-2013						
	Alle indik.	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Lokal attr.	Komm økon.	Alle indik.	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Lokal attr.	Komm økon.		
Mest framgang														
Vest-Finnmark	46	51	25	70	36	59	23	3	26	1	-2	18		
Hitra/Frøya	50	23	29	50	66	73	13	9	24	8	-4	0		
HAFS	65	10	72	58	76	65	8	21	6	7	2	-5		
Sør-Troms	56	58	41	47	51	60	8	8	27	-6	0	-3		
Ryfylke	25	20	12	51	22	68	7	4	5	8	0	0		
Osterfjorden	45	61	21	52	40	55	7	-4	11	2	2	7		
HALD	68	62	64	61	55	56	7	10	13	9	12	9		
Salten	36	36	33	49	41	36	7	-1	1	-4	0	12		
Voss	18	4	40	18	50	22	6	11	-3	1	5	-5		
Romsdal	21	11	34	28	39	26	6	-1	5	7	-1	15		
Mest tilbakegang														
Nordfjord	44	16	62	32	63	42	-5	-3	-8	-8	5	-3		
Valdres	54	22	70	42	69	38	-6	-5	4	-4	-11	2		
Ringerike/Hole	28	56	27	48	27	10	-6	-20	-5	-5	-9	6		
Glåmdal	75	79	67	69	60	34	-7	-2	-9	-2	-15	-2		
Nord-Gudbrandsdal	69	29	79	30	78	48	-9	-3	-12	4	-2	8		
Fjellregionen	60	17	75	25	68	67	-11	-1	-14	4	-8	-4		
Storfjord	47	5	60	68	52	57	-14	0	-16	-2	-3	-13		
Midt-Gudbrandsdal	72	40	77	62	67	49	-15	-11	-8	-2	-6	-4		
Hallingdal	52	6	71	57	64	66	-16	-2	-6	-10	-16	-15		
Setesdal	74	47	74	21	46	79	-16	0	-32	-10	-7	0		

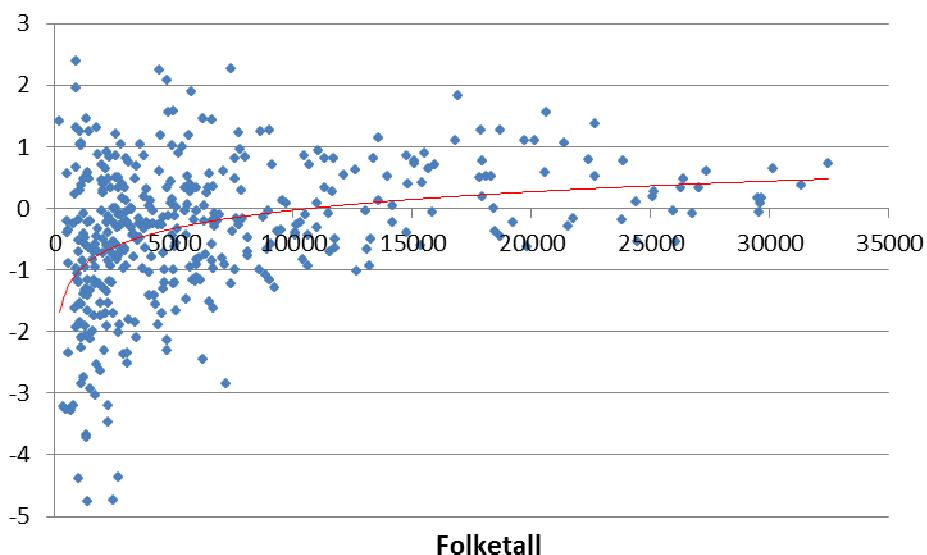
6 Betydningen av kommunestørrelse

I forbindelse med de varslede endringene i kommunestrukturen er det interessant å se nærmere på sammenhengen mellom kommunestørrelse og de ulike indikatorene for arbeidsliv, næringsliv, kommuneøkonomi og demografisk utvikling. Befolkningsvekst, eller å unngå befolkningsnedgang, er en sentral målsetting for regional planlegging. Netto innflytting fra andre kommuner er en god indikator på hvorvidt en kommune eller region har gode rammebetingelser for næringsliv og bosetting. Denne indikatoren skiller seg fra befolkningsvekst ved at den ikke tar hensyn til at hele befolkningen vokser som følge av fødselsoverskudd og netto innvandring, men bare inkluderer flytting mellom kommuner (et nullsum-spill).

De største kommunene omfatter generelt bykommuner der mange viktige forhold skiller seg fra de mindre kommunene som er i fokus i diskusjonen om kommunesammenslåinger. For å unngå forstyrrelse av analysen av høyere folketall gjennom kommunesammenslåinger utelukkes de 24 største kommunene (over 33 000 innbyggere) i resten av dette kapitlet.

Figur 6.1 viser en positiv sammenheng mellom folketallet i kommunene og netto innflytting fra andre kommuner. Figuren gjelder for kommuner med færre enn 33 000 innbyggere (totalt 403 kommuner). Det er størst variasjon blant de minste kommunene. For større kommuner flater tendensen ut. Ser vi på kommuner over 33 000 innbyggere, er det en fallende sammenheng mellom kommunestørrelse og netto innflytting fra andre kommuner.

Figur 6.1 Netto innflytting i prosent av befolkningen i forhold til folketallet i kommuner med under 33000 innbyggere

Indikator D3, se Tabell 2.1.

Merknad: Verran hadde en netto utflytting på 10,1 prosent og omfattes ikke av figuren

Siden store kommuner ofte er knyttet til folketette områder, er det interessant å undersøke om det er befolkningstettheten snarere enn befolkningsstørrelsen som er viktigst for indikatorene.

Det er en klar sammenheng mellom økt folketall og økt befolkningstetthet i norske kommuner.¹ Generelt er samvariasjonen (korrelasjonen) mellom indikatorene og folketallet større enn samvariasjonen mellom indikatorene og befolkningstettheten. Det tyder på at størrelsen på kommunene er viktigere enn befolkningstettheten for indikatorene.

6.1 Signifikante sammenhenger mellom befolkningsstørrelse og indikatorer

Estimeringer av lineære sammenhenger mellom folketall og befolkningstetthet og de enkelte indikatorene kvantifiserer styrken i samvariasjonen nærmere, se Tabell 6.1.

I tabellen indikerer (++) at det er meget signifikant sammenheng mellom folketall eller befolkningstetthet for de enkelte indikatorene.² Om sammenhengen er positiv eller negativ framgår Figur 6.2.

Tabell 6.1 Signifikanstekst, sammenhenger mellom folketall, befolkningstetthet og indikatorene

	Folketall	Befolkningstetthet
A1 Sysselsettingsandel	i.s.	+
A2 Sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak	i.s.	+
A3 Uføre	++	i.s.
A4 Arbeidsledige	i.s.	i.s.
D1 Befolkningsvekst	++	++
D2 Unge/eldre i arbeidsstyrken	++	i.s.
D3 Netto innflytting	++	i.s.
K1 Kun grunnskole	i.s.	i.s.
K2 Høyere utdanning	++	+
K3 Fagprøve	i.s.	i.s.
K4 Teknisk/naturvitenskapelig utdanning	++	++
L1 Inntektsnivå	++	i.s.
L2 Aldring	++	i.s.
L3 Kommunens kjøp av private tjenester	++	i.s.
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon	++	i.s.
M1 Kommunale administrasjonsutgifter	++	i.s.
M2 Eiendomsskatt	++	i.s.
M3 Kommuneinntekter	++	i.s.
M4 Kommunal gjeld	++	i.s.

i.s. : ikke signifikant

+ : signifikansnivå 0,05

++: signifikansnivå 0,01

Tabellen forteller at det er signifikante sammenhenger mellom folketallet og 14 av 19 indikatorer. Dette indikerer at sammenslåing av kommuner i større enheter kan gi gevinst langs de faktorene som indikatorene belyser. For eksempel samvarierer folketallet positivt med befolkningsveksten (indikator D1), både alene og sammen med befolkningstettheten.

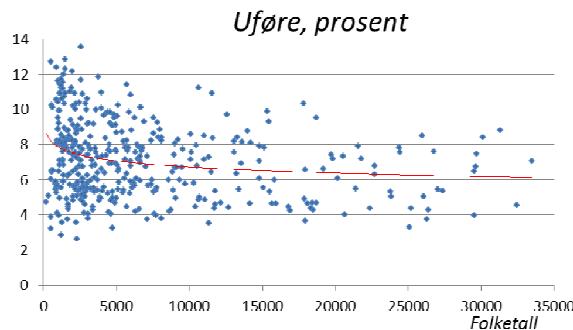
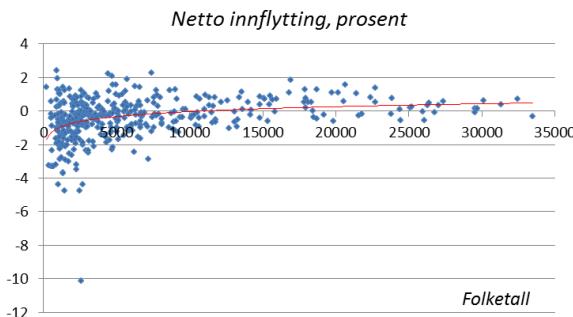
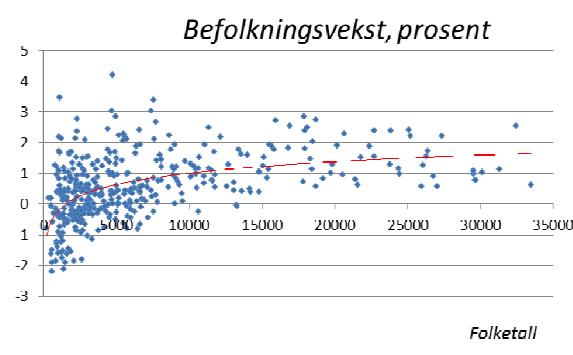
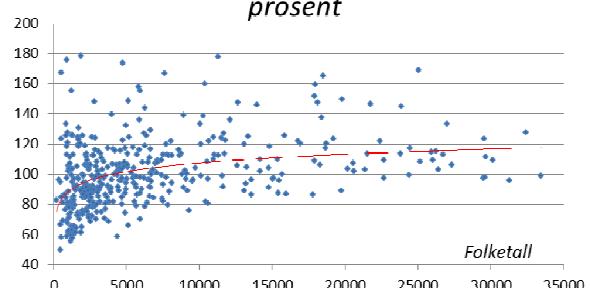
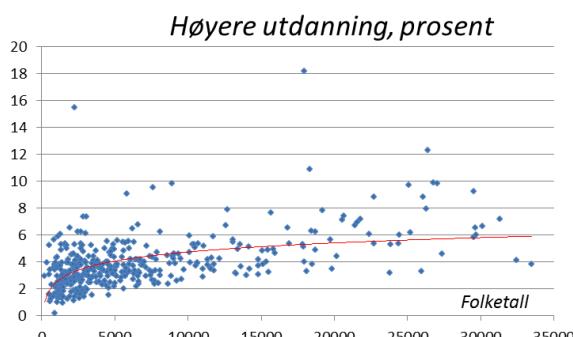
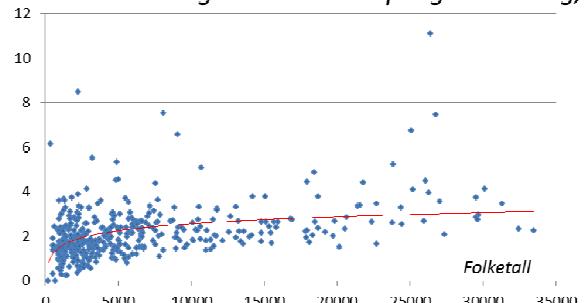
¹ Korrelasjonskoeffisienten er 0,58. Lineær sammenheng tilsvarer en koeffisient på 1,0, mens 0,0 tilsvarer ingen korrelasjon.

² Med signifikansnivå <0,01. Det vil si at det er mindre enn 1 prosent sannsynlig at det ikke er en sammenheng mellom folketall og indikatoren, men sammenhengen er resultat av tilfeldigheter.

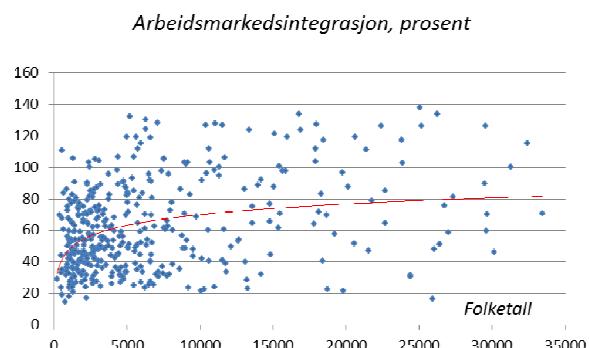
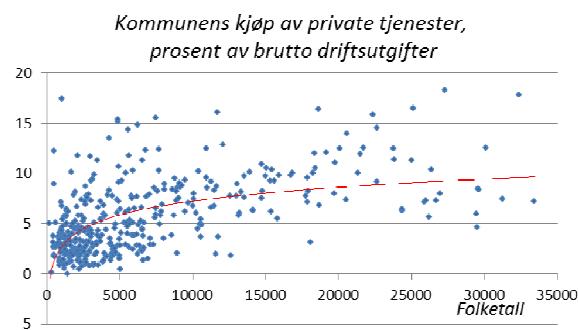
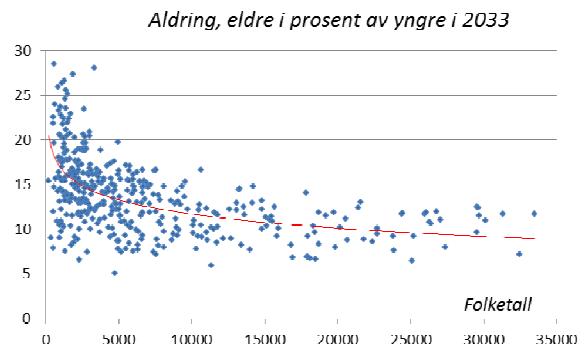
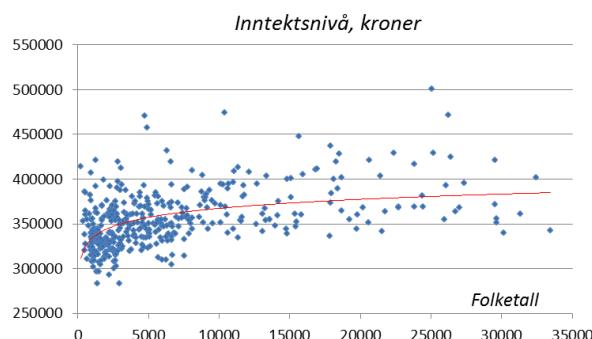
Det er en signifikant sammenheng mellom høyere folketall og færre uføre (A3), men det er ingen signifikant sammenheng mellom befolkningstetthet og uføre.

Sammenhengene mellom folketall og alle enkeltindikatorene er signifikante innenfor områdeindikatorene Demografi, Lokal attraktivitet og Kommuneøkonomi, mens de ikke er signifikante for sysselsettingsindikatorene (A1, A2 og A4) og grunnskole- og fagprøveutdanning (K1 og K3). Figur 6.2 illustrerer sammenhengen mellom indikatorene der det er signifikante sammenhenger med folketallet i kommunene. Det er stor variasjon mellom kommunene, for eksempel har noen av de minste kommunene, som Rennesøy, langt høyere inntektsnivå enn de fleste store kommuner, som Ringsaker. Men selv om det er stor variasjon mellom kommunene på alle folketallsnivå, er det likevel en signifikant sammenheng mellom folketall og de enkelte indikatorene for hele gruppen av kommuner.

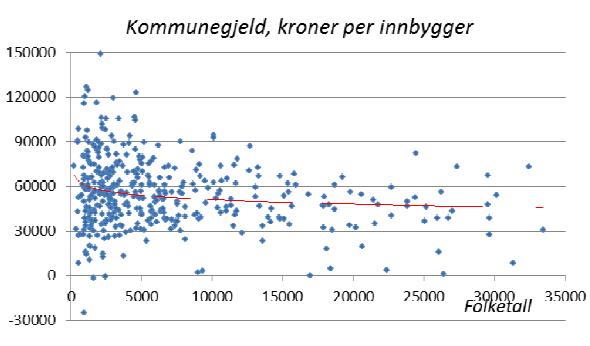
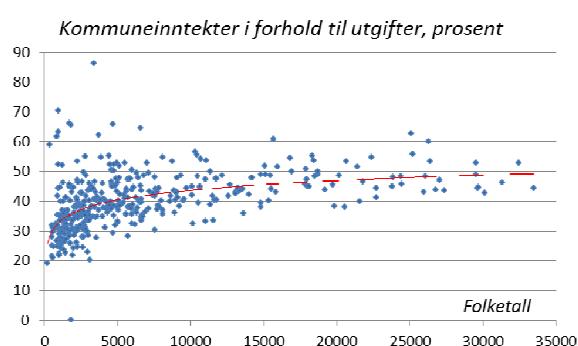
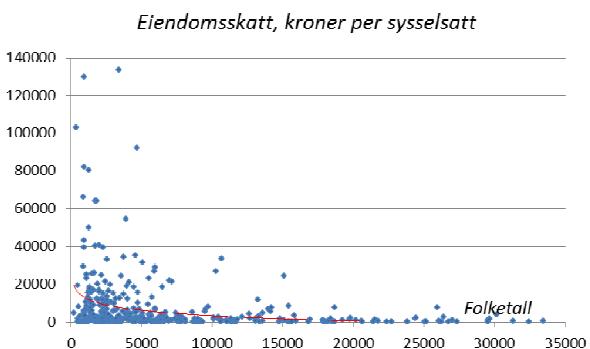
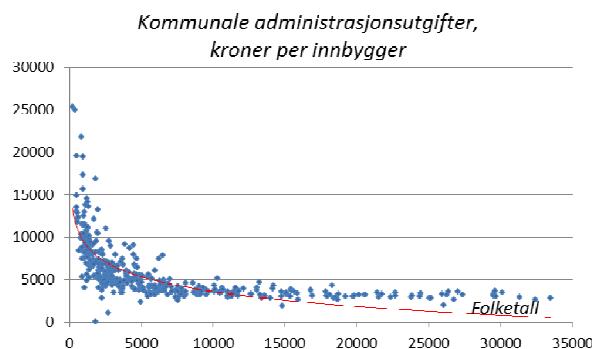
Sammenhengen er sterkest for administrasjonsutgifter, se Kommuneøkonomi-indikatorene. Det er en klar og fallende sammenheng med økende folketall, og den statistiske testen viser at folketallet forklarer over halvparten av variasjonen mellom kommunene. Større kommuner har også klart høyere kommuneinntekter (utenom rammetilskudd) per innbygger og lavere kommunegjeld. Det er også en signifikant sammenheng mellom økt folketall og lavere satser på eiendomsskatt.

Figur 6.2 Folketall og indikatorer med signifikant samvariasjon med folketallet**Arbeidsmarkeds-indikator****Demografi-indikatorer***Unge i forhold til eldre i arbeidssstyrken, prosent***Kompetanse-indikatorer***Teknisk og naturvitenskapelig utdanning, %*

Lokal attraktivitet-indikatorene

Økonomi-indikatorene

7 Bykommunens betydning for regional funksjonalitet

Gjennom ulike tilbud innen bolig- og arbeidsmarkeder vil nærliggende kommuner danne funksjonelle regioner, der kommuner er gjensidig avhengige av hverandre. Resultatene presentert foran viser at bykommunene generelt rangerer høyere enn distriktskommunene. I dette kapitlet drøftes hvordan bykommuner og deres omlandskommuner sammen danner funksjonelle regioner, i lys av indikatorene og underliggende data for blant annet inn- og utpendling. Graden av funksjonalitet vil blant annet henge sammen med plasseringen av arbeidsmarkeder og boligmarkeder og pendling mellom kommuner.

Analysen tar utgangspunkt i sju regioner fra ulike deler av landet som domineres av en mellomstor bykommune med mellom 30 000 og 50 000 innbyggere, se Tabell 7.1. Indikatorene er skjønnsmessig gradert i tre grupper, se Tabell 7.2, for å illustrere variasjoner i enkeltindikatorer innenfor enkeltkommuner i regionene.

Tabell 7.1 Utvalget av byer og regioner

By	Folketall	Region	Rangering, totalindikator
Bodø	38326	Salten	36
Ålesund	48460	Ålesundregionen	6
Haugesund	44524	Haugesundregionen	8
Arendal	33778	Arendalregionen	26
Tønsberg	49093	Tønsbergregionen	13
Moss	43553	Mosseregionen	22
Hamar	30921	Hamarregionen	27

Tabell 7.2 Gradering av indikatorer

	Bedre enn landssnittet ¹⁾	Svakere enn landssnittet	Betydelig svakere enn landssnittet
A1 Sysselsettingsandel	>76 prosent	50-76 prosent	< 50 prosent
A2 Syssels i priv sektor og off foretak	>50 prosent	40-50 prosent	< 40 prosent
A4 Arbeidsledige	<2,6 prosent	2,6-3,5 prosent	>3,5 prosent
D1 Befolkningsvekst	>1,3 prosent	1,3-0,0 prosent	<0 prosent
K1 Kun grunnskole	<15 prosent	15-20 prosent	> 20 prosent
K2 Høyere utdanning	>7,0 prosent	5,0-7,0 prosent	< 5,0 prosent
L1 Inntektsnivå	> 390 000 kr	330 000-390 000 kr	< 330 000 kr
L2 Eldrebølgen	<10 prosent	10-14 prosent	> 14 prosent
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon	>68 prosent	50-67 prosent	< 50 prosent
M3 Kommuneinntekter /utgifter	>48 prosent	40-48 prosent	< 40 prosent
M4 Kommunegjeld	<39 000 kr	40 000-50 000 kr	> 50 000 kr

1) Skjønnsmessige forenklinger er gjort for enkelte indikatorer for å legge grensen nærmere medianen: landssnittet er for A2 53 prosent, for K2 7,2 prosent og for M3 49 prosent.

Definisjoner av indikatorene: se Tabell 2.1

7.1 Salten

I Saltenregionen er det store avstander, og Bodø utgjør nesten hele arbeidsmarkedet med nær 28000 arbeidsplasser. Bodø er største kommunen, og ligger på landssnitt for de fleste enkeltindikatorer. Fauske har nær 4000 arbeidsplasser og er med lokaliseringen ved E6 et trafikalt knutepunkt.

Det er lite interaksjon i regionen som følge av avstandene, og kun 2200 av de nær 50000 innbyggerne i Bodø pendler ut. Småkommunene i Salten ligger godt under gjennomsnittet for landet for svært mange indikatorer, og lav andel utpendling bidrar til at ringvirkningene av aktiviteten i Bodø er relativt liten med kun 3000 innpendlere til byen. Bodø har en langt høyere andel høyt utdannede enn resten av regionen, og har også lavest andel eldre. Bodø kommune har hatt en befolkningsvekst på nesten 20 prosent i perioden 2000-2013.

Tabell 7.3 Fakta om Salten

Salten	Bodø	Mel- øy	Gilde- skål	Bei- arn	Salt- dal	Faus- ke	Sør- fold	Stei- gen	Ham- arøy
A1 Sysselsettingsandel									
A2 Syssels i priv sektor og off foretak									
A4 Arbeidsledige									
D1 Befolkningsvekst									
K1 Kun grunnskole									
K2 Høyere utdanning									
L1 Inntektsnivå									
L2 Eldrebølgen									
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon									
M3 Kommuneinntekter /utgifter									
M4 Kommunegjeld									
<i>Rangeringer:</i>									
Totalindikator	65	349	390	416	364	272	366	380	367
Arbeidsmarked	78	345	392	347	336	298	288	275	273
Demografi	58	337	322	348	374	257	349	292	188
Kompetanse	74	278	346	407	328	322	195	366	351
Lokal attraktivitet	146	356	373	422	390	249	374	417	296
Kommuneøkonomi	70	313	384	381	277	163	398	370	423
Arbeidsplasser, antall	27671	2892	780	450	2067	3834	879	1129	834
Innpendling, antall	3064	273	107	73	217	620	300	114	154
Utpendling, antall	2174	477	290	145	443	1464	323	228	203
Innbyggere, antall	49731	6491	2023	1088	4690	9556	1987	2579	1820

7.2 Ålesundregionen

Ålesund er en relativt stor by i norsk målestokk, med over 45000 innbyggere, 28000 arbeidsplasser og 8200 innpendlere. Befolkingen har økt med 16 prosent i perioden 2000-2013. Ålesund er et maritimt senter og har en sterk næringsmessig posisjon til tross for en beliggenhet langt unna de økonomiske kraftsentrene. Andelen med høyere utdanning i regionen ligger under snittet for landet, men befolkningsvekster positiv i alle kommunene (unntatt Haram) og arbeidsledigheten er lav.

Ålesund fungerer som motor for den omkringliggende regionen og rangeres høyt for mange av områdeindikatorene. En viktig nabokommune er Haram med 4 400 arbeidsplasser, primært innen verkstedindustri knyttet til maritim virksomhet. Giske kommune har næringsmessige synergier gjennom aktiviteten knyttet til flyplassen Vigra. Likevel er utpendlingen betydelig. Giske er også en del av boligmarkedet i regionen.

Alle kommuner utenom Ålesund har flere utpendlere enn innpendlere. Utenom Ålesund pendler 7400 ut fra kommunene i regionen, mot 2900 som pendler inn. Sammen utgjør disse kommunene et viktig regionalt boligmarked. Utdanningsnivået er ikke et regionalt fortrinn, men inntektsnivået er relativt høyt. Ålesundregionen er et eksempel på hvor viktig en by er for et omland og hvordan arbeids- og boligmarkedet fordeler seg ulikt mellom kommuner i en region.

Tabell 7.4 Fakta om Ålesundregionen

Ålesundregionen	Ålesund	Skodje	Sula	Giske	Haram	Sandøy
A1 Sysselsettingsandel						
A2 Syssels i priv sektor og off foretak						
A4 Arbeidsledige						
D1 Befolkningsvekst						
K1 Kun grunnskole						
K2 Høyere utdanning						
L1 Inntektsnivå						
L2 Eldrebølgen						
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon						
M3 Kommuneinntekter /utgifter						
M4 Kommunegjeld						
<i>Rangeringer:</i>						
Totalindikator	26	110	79	71	81	302
Arbeidsmarked	23	200	136	149	47	10
Demografi	60	66	34	21	226	418
Kompetanse	66	310	289	286	20	114
Lokal attraktivitet	75	79	70	51	163	333
Kommuneøkonomi	10	220	162	242	148	358
Arbeidsplasser, antall	28005	1432	2775	2486	4402	679
Innpending, antall	8261	606	813	412	1076	67
Utpendling, antall	4655	1478	2554	1985	1343	72
Innbyggere, antall	45747	4387	8651	7739	9084	1285

7.3 Haugesundregionen

Haugesundregionen med Haugesund og Karmøy som de største kommunene domineres av industri knyttet til oljenæring og maritim næring. Haugesund ligger eller på eller over snittet for landet for flertallet av enkeltindikatorene. Haugesund har flest arbeidsplasser i regionen, vel 22000, og 3500 innpendlere. Med Karmøyrs 15000 arbeidsplasser utgjør disse kommunene en sterk næringsregion med et tydelig felles arbeidsmarked.

Tyngdepunktet av boligmarkedet ligger i disse to kommunene og i Tysvær og Vindafjord. Avstandene er store i regionen, og dette begrenser arbeidsmarkedets nedslagsfelt. Regionen har lav andel høyere utdanning, og ligger rundt landssnitt på andelen med kun grunnskoleutdanning. Kommunene i regionen har relativt høye kommunale inntekter men lav andel privat og offentlig sysselsetting og kjøpekraft under snittet for landet. Mens Karmøy har et sterkt næringsliv basert på industri og turisme, er Haugesund et regionalt tyngdepunkt innen husholdningsbasert handel og service.

Tabell 7.5 Fakta om Haugesundregionen

Haugesundregionen	Hauge-sund	Sauda	Bokn	Tysvær	Karmøy	Utsira	Vinda-fjord
A1 Sysselsettingsandel							
A2 Syssels i priv sektor og off foretak							
A4 Arbeidsledige							
D1 Befolkningsvekst							
K1 Kun grunnskole							
K2 Høyere utdanning							
L1 Inntektsnivå							
L2 Eldrebølgen							
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon							
M3 Kommuneinntekter /utgifter							
M4 Kommunegjeld							
<i>Rangeringer:</i>							
Totalindikator	31	162	109	44	54	355	42
Arbeidsmarked	57	93	130	110	226	39	21
Demografi	71	145	72	55	68	317	83
Kompetanse	31	68	243	17	107	263	69
Lokal attraktivitet	41	258	125	68	56	235	137
Kommuneøkonomi	49	243	224	221	30	428	35
Arbeidsplasser, antall	22141	2048	325	4281	15240	103	4871
Innpending, antall	9725	164	112	1948	3519	9	1459
Utpending, antall	5921	479	224	3151	8851	23	1217
Innbyggere, antall	36099	4760	868	10668	41753	211	8747

7.4 Arendalregionen

Arendal er med nær 44000 innbyggere er den største byen i regionen etterfulgt av Grimstad med 22000 innbyggere. Arendal vokste med 4300 og Grimstad med 3750 innbyggere fra 2000-2013, hhv 10 og 19 prosent. Dels består regionen av mindre kystkommuner med turistsesong om sommeren og dels av mindre innlandskommuner. Grimstad har skipstradisjoner og aktivt næringsliv knyttet opp mot dette. Arendal har regionens høyeste andel arbeidsplasser og ligger om lag på gjennomsnittet for landet. Mens Arendal har 22000 arbeidsplasser, mot Grimstads 8300, har Arendal 6500 innpendlere og mot Grimstads 2600.

Befolkningsveksten er til dels stor i noen av kommunene, med en vekst i Froland på hele 2,3 prosent, Arendal på 1,3 prosent og Grimstad på 1,5 prosent. Froland med sin sterke befolkningsvekst og en betydelig utpendling (1875 personer) representerer et viktig boligmarked for Arendal. Arendal og Grimstad er høyest rangert på totalindikatoren i regionen og dominerer regionens arbeidsmarked. 15800 personer pendler ut av kommuner i Arendalsregionen, og regionen har høy interaksjon og en tydelig fordeling av bolig- og arbeidsmarked. Kommuneøkonomien rangerer lavt med lave inntekter og høy gjeld for alle kommuner i regionen unntatt Tvedstrand og Grimstad.

Arendalsregionen er et eksempel på at den største byen vokser og har de viktigste næringsmessige fortrinnene, i tillegg til en sterk næringstradisjon i nabokommunen som følger bykommunen tett, mens de øvrige kommunene dels er leverandører av boligmarkeder og/eller representerer egen næringsaktivitet gjennom turisme, som Risør.

Tabell 7.6 Fakta om Arendalregionen

Arendalregionen	Ve-							
	Aren-dal	Risør	Grim-stad	Gjer-stad	gård-shei	Tvede-strand	Fro-land	Åmli
A1 Sysselsettingsandel								
A2 Syssels i priv sektor og off foretak								
A4 Arbeidsledige								
D1 Befolkningsvekst								
K1 Kun grunnskole								
K2 Høyere utdanning								
L1 Inntektsnivå								
L2 Eldrebølgen								
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon								
M3 Kommuneinntekter /utgifter								
M4 Kommunegjeld								
<i>Rangeringer:</i>								
Totalindikator	74	287	46	365	152	237	199	374
Arbeidsmarked	255	368	299	405	340	339	417	353
Demografi	121	301	31	330	57	280	46	384
Kompetanse	38	131	32	287	59	154	241	171
Lokal attraktivitet	111	202	54	230	115	199	92	304
Kommuneøkonomi	25	276	77	382	322	110	275	396
Arbeidsplasser, antall	22222	2651	8319	877	629	2331	1308	739
Innpendling, antall	6543	654	2649	299	156	857	485	181
Utpendling, antall	5197	1193	4875	595	468	1288	1875	291
Innbyggere, antall	43841	6899	21783	2489	2000	6059	5486	1810

7.5 Tønsbergregionen

Tønsberg har neste 42000 innbyggere og 28000 arbeidsplasser. Tønsberg er ikke bare fylkessenter i Vestfold men også sommerdestinasjon med et stort nedslagsfelt for hytter. Det pendler inn over 15000 personer til Tønsberg, og kommunen er regionens viktigste arbeidsmarked. Nøtterøy er et tydelig boligmarked i Tønsbergregionen sammen med Horten og Stokke.

Tønsberg er regionsenter og rangerer høyt på nesten alle indikatorene. Nøtterøy, Horten og Stokke har høy utpendling og representerer et viktig regionalt boligmarked. Korte avstander og gode kommunikasjoner mellom kommunene bidrar til høy regional interaksjon. Alle kommunene i regionen ligger over landssnittet for pendling.

Tønsberg har positive synergier av beliggenheten nær Oslo, uten at det synes å trekke arbeidskraft ut av regionen. Tønsbergregionen samlet har relativt lave andeler privat sysselsetting og lave utdanningsnivå og en kjøpekraft under landssnittet.

Tønsberg er et eksempel på hvordan en stor by med et betydelig antall arbeidsplasser fungerer som motor for regionen, der en annen kommune i regionen (Horten) samtidig supplerer regionen med et viktig arbeidsmarked knyttet til blant annet havn.

Tabell 7.7 Fakta om Tønsbergregionen

Tønsbergregionen	Tønsberg	Horten	Holme-strand	Hof	Re	Andebu	Stokke	Nøtterøy	Tjøme
A1 Sysselsettingsandel									
A2 Syssels i priv sektor og off foretak									
A4 Arbeidsledige									
D1 Befolkningsvekst									
K1 Kun grunnskole									
K2 Høyere utdanning									
L1 Inntektsnivå									
L2 Eldrebølgen									
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon									
M3 Kommuneinntekter /utgifter									
M4 Kommunegjeld									
<i>Rangeringer:</i>									
Totalindikator	32	73	124	168	104	100	59	68	139
Arbeidsmarked	43	312	309	365	244	301	127	291	384
Demografi	86	137	215	267	129	32	91	139	157
Kompetanse	53	9	191	297	194	312	219	61	172
Lokal attraktivitet	32	130	62	60	59	63	20	35	24
Kommuneøkonomi	38	52	96	89	187	138	82	50	141
Arbeidsplasser, antall	27825	10810	4189	923	2920	1905	5253	5884	1273
Innpending, antall	15206	3706	1491	382	1337	981	3529	2746	347
Utpending, antall	8305	5096	2830	1006	2914	1905	3858	6951	1436
Innbyggere, antall	41550	26751	10456	3091	9144	5719	11509	21403	4927

7.6 Mossregionen

Moss grenser mot Rygge tett på bysentrum og til Våler nær handelsstedet Mosseporten. Avstanden mellom kommunene er kort. Mens Våler er en bostedskommune som samtidig tilbyr areal til plasskrevende virksomhet, har Rygge posisjonert seg med blant annet et stort bynært kjøpesenter tett på Moss sentrum og internasjonal flyplass. Moss har de senere årene gjennomgått transformasjon fra industri til annen virksomhet.

Mossregionen er en egen funksjonell region, men er samtidig en del av Osloregionens arbeidsmarked. Regionen har høy pendlingsandel, noe som henger sammen med god kommunikasjon og korte avstander både mellom kommunene, dagpendleravstand til Oslo og fergeforbindelse til Horten. Utpendlingen er stor fra hele Mossregionen, også fra Moss.

Regionen har lav sysselsettingsandel og alle de fire kommunene ligger under landssnittet. Moss har en høy andel ledige/uføre, men har høyest utdanningsnivå. Rygge har god kommunal økonomi, høy andel privat sysselsetting og høy befolkningsvekst.

Våler har en høy befolkningsvekst, men relativt lav sysselsettingsandel. Våler er et viktig boligmarked i regionen, og Moss har med sine 14000 arbeidsplasser posisjon som det viktigste arbeidsmarkedet. En lav rangering på arbeidsmarkedsindikatoren sammen med boligvekst og god kommunal økonomi er knyttet til at regionen tilhører arbeidsmarkedet i Osloregionen, og at Oslos boligmarked strekker seg til Mossregionen.

Tabell 7.8 Fakta om Mossregionen

Mossregionen	Moss	Råde	Rygge	Våler
A1 Sysselsettingsandel				
A2 Syssels i priv sektor og off foretak				
A4 Arbeidsledige				
D1 Befolkningsvekst				
K1 Kun grunnskole				
K2 Høyere utdanning				
L1 Inntektsnivå				
L2 Eldrebølgen				
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon				
M3 Kommuneinntekter /utgifter				
M4 Kommunegjeld				
<i>Rangeringer:</i>				
Totalindikator	92	85	72	69
Arbeidsmarked	315	245	251	350
Demografi	166	167	115	41
Kompetanse	97	221	274	316
Lokal attraktivitet	80	48	32	28
Kommuneøkonomi	16	37	42	41
Arbeidsplasser, antall	13 900	2 700	6 000	1 300
Innpending, antall	6 800	1 600	3 400	600
Utpending, antall	7 500	2 500	4 700	1 900
Innbyggere, antall	31 300	7 100	15 100	4 500

7.7 Hamarregionen

Hamar er innlandets største by. Med veksten i Oslo ble noe av maktsenteret Hamar redusert og Lillehammer har blitt et supplerende handelssted til Oslo. Hamar kommune grenser opp mot nabokommunene, og Ringsaker og Stange utgjør deler av Hamar sentrum. Ringsaker har tilrettelagt for betydelig handelsvirksomhet og det er blant annet vedtatt at IKEA skal lokaliseres der.

Hamar er en kompakt by der de fleste offentlige institusjoner ligger lokalisert samlet og sentralt, mens den plasskrevende virksomheten er lokalisert ved E6, slik at byen er et transportmessig knutepunkt. Videre har byen har jernbane og hovedtransportåre med E6, domkirkeembete, sykehus, fylkesadministrasjon, Vegvesen og flere store hoteller. Hamar besitter kompetanse, kjøpekraft og arbeidsplasser og fungerer som et regionalt arbeids- og boligmarked, og det er betydelig pendling i alle kommuner. 10 000 pendler daglig inn i Hamar mot 4 300 til Ringsaker. Hamars beliggenhet nær Oslo gir tilgang til arbeidsmarkedet i Oslo i tillegg til å være en del av arbeidsmarkedet i Mjøsregionen.

Hamar kommune er rangert høyest og ligger over landssnitt for flere enkeltindikatorer. Løten og Stange er rangert lavest. Befolkningsveksten er størst i Hamar og Stange, men likevel under gjennomsnittet for landet. Hamar har høyest andel innbyggere med kun grunnskole i regionen men ligger samtidig over landssnittet for andel innbyggere med høy utdanning.

Tabell 7.9 Fakta om Hamarregionen

Hamarregionen	Hamar	Ringsaker	Løten	Stange
A1 Sysselsettingsandel				
A2 Syssels i priv sektor og off foretak				
A4 Arbeidsledige				
D1 Befolkningsvekst				
K1 Kun grunnskole				
K2 Høyere utdanning				
L1 Inntektsnivå				
L2 Eldrebølgen				
L4 Arbeidsmarkedsintegrasjon				
M3 Kommuneinntekter /utgifter				
M4 Kommunegjeld				
<i>Rangeringer:</i>				
Totalindikator	62	147	214	138
Arbeidsmarked	48	211	410	342
Demografi	180	225	192	176
Kompetanse	41	242	248	216
Lokal attraktivitet	113	162	104	91
Kommuneøkonomi	53	40	102	46
Arbeidsplasser, antall	19 400	14 100	1 800	6 900
Innpendling, antall	10 200	4 300	690	2 700
Utpendling, antall	5 300	6 700	2 500	5 500
Innbyggere, antall	29 500	33 500	7 500	19 700

7.8 Oppsummering

Bykommunene representerer viktige arbeidsmarkeder i regionene og bykommunene rangeres høyt på totalindikatoren. Kommuner som grenser tett opp til bykommunen er ofte viktige boligmarkeder. Mange av bykommunene som er diskutert foran har viktige andeler av regionens arbeidsmarkeder gjennom for eksempel industri, plasskrevende handel, transportknutepunkt i f eks Horten, Karmøy, Fauske, Grimstad, Rygge og Ringsaker. Reiseliv og turisme er også viktige supplement i noen regioner, som i Mosseregionen, Tønsbergregionen og Arendalsregionen.

De mellomstore bykommunene er viktige bidragsytere i regionens arbeidsmarked. Der interaksjonen og pendlingsmulighetene er gode på grunn av korte avstander eller god infrastruktur, blir kommunene rundt viktige leverandører av boligmarked og arbeidskraft. Mens noen byer representerer både arbeids- og boligmarked (som Bodø), har andre kommuner begrenset areal og utviklingsmuligheter, noe som gir interaksjonen med nabokommuner, som i Hamar/Ringsaker og Moss/Rygge.

De små nabokommunene har ofte lav andel sysselsetting, og dersom de er lokalisert lett tilgjengelig for bykommunen er de viktige boligmarkeder for bykommunen. Kommuner som ligger i lengre reiseavstand fra sentrum har mindre interaksjon med bykommunen, og disse kommunene scorer ofte lavere på mange indikatorer. Næringslivet avhenger av infrastruktur og tilgjengelighet til arbeidsmarkedet i byene.

Med fortetting og økte arealpriser i byene vil nabokommune møte økt etterspørsel etter areal til næring fra virksomheter som flytter ut fra byene. Dette gjelder arealkrevende lager, produksjon og handel. By- og nabokommuner vil i større grad supplere og utfylle hverandre. Økt gjensidig avhengighet øker behovet for samarbeid på tvers av kommunegrenser.

Vedlegg 1 Metode og data

De fem områdene Arbeidsmarked, Demografi, Kompetanse, Lokal attraktivitet og Kommuneøkonomi består av tre eller fire enkeltindikatorer, se indikatoroversikten i tabell 2.1. En vektet indikator er beregnet for hvert område. Enkeltindikatorene er normert på en lik skala (fra 0-1), slik at de best rangerte kommunene ligger i ene enden av skalaen (0), og de med lavest rangering i andre enden av skalaen (1). Disse normerte indikatorene er så veid sammen. Det er ikke åpenbart hvilke vekter som skal benyttes, og forskjellige typer av vektning har vært drøftet med NHO. I mangel på empirisk begrunnede alternativer ble valget å tillegge de enkelte indikatorene innenfor hvert område lik vekt. Tilsvarende er den samlede indikatoren basert på den enkelte områdeindikatorene, der hvert område er gitt lik vekt.

Datagrunnlaget er hentet fra Statistikkbanken i Statistisk sentralbyrå, med unntak av tall for sysselsatte med fagutdanning som høyeste utdanning, som er en spesial bestilling fra SSB, og statistikker over uføre siste fire år, som er hentet fra NAV. Alle tilstandsvariable er målt ved utgangen av året eller ved inngangen til neste år.

Kommuneinndelingen omfatter 428 kommuner. I 2012 ble 1723 Mosvik 1723 og 1729 Inderøy slått sammen til 1756 Inderøy. I 2013 ble 1901 Harstad og 1915 Bjarkøy slått sammen til 1903 Harstad. For årene før sammenslåingene har er aggregert verdier for de gamle kommunenumrene aggregert.

Vedlegg 2 Resultater alle regioner og kommuner 2008 og 2013

Regioner	ALLE		Arbeidsmarked		Demografi		Kompetanse		Lokal attraktivitet		Kommunal økonomi	
	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Osloregionen	1	1	1	3	4	5	3	3	1	2	1	1
Stavangerregionen	2	2	3	2	1	2	7	5	2	1	2	2
Kongsberg/Numedal	5	3	2	1	25	18	1	1	19	15	23	9
Bergensregionen	3	4	7	8	5	4	4	4	5	6	7	6
Trondheimsregionen	4	5	23	15	2	1	2	2	13	13	21	14
Ålesundregionen	7	6	6	9	10	9	44	37	11	11	6	8
Kristiansandregionen	6	7	22	30	6	6	8	7	10	12	15	23
Haugesundregionen	8	8	21	26	8	10	13	11	9	7	19	15
Tromsøregionen	14	9	27	19	7	7	12	15	28	21	30	19
Øvre Romerike	9	10	28	38	3	3	73	71	4	3	20	13
Follo	10	11	52	42	14	8	57	59	3	4	8	7
Drammensregionen	11	12	41	41	11	13	64	64	6	5	5	4
Tønsbergregionen	12	13	42	49	12	22	27	29	7	8	9	12
Lillehammerregionen	18	14	12	18	28	24	16	19	26	30	34	21
Sunnhordland	13	15	19	21	23	31	10	12	29	18	22	24
Stjørdalsregionen	15	16	30	28	13	11	5	8	32	24	28	37
Dalane	17	17	18	25	16	17	49	44	25	17	12	16
Voss	24	18	15	4	37	40	19	18	55	50	17	22
Nordhordland	20	19	34	53	9	14	22	22	14	10	50	53
Sunnfjord	16	20	8	7	21	28	30	36	20	35	38	40
Romsdal	27	21	10	11	39	34	35	28	38	39	41	26
Mosseregionen	19	22	58	68	18	20	62	67	8	9	4	5
Søre Sunnmøre	23	23	14	14	35	42	37	33	27	31	31	32
Sandefjord/Larvik	21	24	38	55	29	38	48	46	17	20	3	3
Ryfylke	32	25	24	20	17	12	59	51	22	22	68	68
Arendalregionen	25	26	59	69	19	23	21	20	15	19	29	20
Hamarregionen	28	27	46	45	30	32	50	43	21	25	10	11
Ringerike/Hole	22	28	36	56	22	27	43	48	18	27	16	10
Innherred	34	29	60	50	31	36	14	10	40	33	26	31
Halden	26	30	63	70	20	15	28	34	24	26	14	33
Midt-Buskerud	35	31	48	54	26	26	69	65	30	32	18	17
Nedre Glomma	30	32	61	75	24	16	46	54	31	23	11	18
Mandalsregionen	31	33	65	63	15	30	15	13	35	28	55	47
Grenland	29	34	56	67	33	39	25	24	23	29	24	28
Sogn	38	35	11	13	56	56	6	6	52	49	70	69
Salten	43	36	35	36	34	33	45	49	41	41	48	36
Gjøvikregionen	40	37	43	44	43	46	51	55	33	34	25	27
Midtre Namdal	41	38	33	32	36	51	33	27	44	43	47	41
Hadeland	44	39	70	72	55	35	61	60	16	16	13	25
Lister	37	40	44	37	40	54	23	23	36	38	42	44

Orkdalregionen	42	41	50	48	41	48	18	16	54	54	37	35
Indre Østfold	45	42	71	77	27	19	76	75	12	14	27	30
Oppdal/Rennebu	46	43	25	33	38	45	55	53	73	59	43	29
Nordfjord	39	44	13	16	54	62	24	32	68	63	39	42
Osterfjorden	52	45	57	61	32	21	54	52	42	40	62	55
Vest-Finnmark	69	46	54	51	51	25	71	70	34	36	77	59
Storfjord	33	47	5	5	44	60	66	68	49	52	44	57
Nordmøre	47	48	37	31	50	58	31	35	47	53	54	50
Ranaregionen	53	49	51	46	45	37	36	40	59	57	49	46
Hitra/Frøya	63	50	32	23	53	29	58	50	62	66	73	73
Rørosregionen	50	51	9	12	73	65	20	17	71	73	64	70
Hallingdal	36	52	4	6	65	71	47	57	48	64	51	66
Hardanger	51	53	20	24	71	63	9	9	65	71	69	72
Valdres	48	54	17	22	74	70	38	42	58	69	40	38
Sør Østerdal	54	55	55	60	47	43	56	56	56	56	35	45
Sør-Troms	64	56	66	58	68	41	41	47	51	51	57	60
Midt-Telemark	56	57	75	74	46	53	32	26	37	37	53	54
Vest-Telemark	55	58	40	27	52	68	17	14	64	62	72	74
Mosjøregionen	59	59	49	34	63	66	40	45	74	72	33	39
Fjellregionen	49	60	16	17	61	75	29	25	60	68	63	67
Fosen	67	61	62	52	64	49	42	38	72	70	59	63
Kystgruppen	65	62	53	39	48	47	74	73	50	42	61	64
Ofoten	62	63	73	71	57	50	26	31	63	61	58	52
Midt-Troms	66	64	64	57	59	57	53	63	43	45	66	62
HAFS	73	65	31	10	78	72	65	58	78	76	60	65
Øst-Telemark	61	66	68	73	60	52	39	39	46	47	52	61
Lofoten	72	67	69	59	62	55	77	78	57	44	36	43
HALD	75	68	72	62	77	64	70	61	67	55	65	56
Nord-Gudbrandsdal	60	69	26	29	67	79	34	30	76	78	56	48
Sør-Helgeland	70	70	74	65	49	61	63	66	69	65	67	58
Vesterålen	71	71	67	66	72	59	72	74	66	58	46	51
Midt-Gudbrandsdal	57	72	29	40	69	77	60	62	61	67	45	49
Øst-Finnmark	76	73	76	64	70	44	68	72	53	48	71	75
Setesdal	58	74	47	47	42	74	11	21	39	46	79	79
Glåmdal	68	75	77	79	58	67	67	69	45	60	32	34
Indre Namdal	74	76	39	35	66	76	52	41	75	79	78	78
Ytre Helgeland	77	77	45	43	79	78	79	77	79	75	75	77
Midt-Finnmark	78	78	79	76	75	69	78	79	70	74	74	71
Nord-Troms	79	79	78	78	76	73	75	76	77	77	76	76

Kommuner	ALLE		Arbeidsmarked		Demografi		Kompetanse		Lokal attraktivitet		Kommunal økonomi	
	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Agdenes	337	248	158	146	333	132	371	357	376	336	266	217
Alstahaug	288	217	243	202	312	271	282	163	262	211	233	193
Alta	141	114	184	180	45	38	252	315	158	148	253	176
Alvdal	123	159	51	29	112	282	253	177	203	216	208	171
Andebu	129	100	303	301	100	32	304	312	63	71	98	138
Andøy	331	308	206	267	385	347	270	314	369	273	206	191
Aremark	310	310	355	387	351	379	345	296	123	185	235	153
Arendal	74	74	172	255	81	121	38	38	96	111	154	25
Asker	5	7	40	36	78	48	8	11	2	7	17	20
Askim	132	203	315	372	87	199	266	295	76	101	77	127
Askvoll	352	312	212	151	348	287	370	352	410	383	220	260
Askøy	53	63	322	270	25	62	219	218	15	15	142	183
Audnedal	165	129	185	224	49	59	90	45	152	164	384	323
Aukra	219	232	112	90	237	120	228	120	164	197	328	410
Aure	309	262	225	156	364	302	80	63	303	307	330	319
Aurland	287	194	78	76	261	175	146	124	277	209	413	346
Aurskog-Høland	162	113	257	252	95	98	314	343	122	93	119	58
Austevoll	28	18	24	8	90	70	41	22	86	34	10	116
Austrheim	157	105	139	129	269	219	199	123	90	85	205	142
Averøy	208	140	224	139	208	193	197	271	213	107	171	172
Balestrand	298	298	123	103	366	373	159	86	271	301	351	355
Ballangen	398	406	426	425	394	351	377	386	212	357	329	325
Balsfjord	361	309	270	239	349	207	387	399	367	291	260	247
Bamble	147	170	318	344	266	216	50	92	93	128	80	113
Bardu	264	216	192	179	162	114	149	283	287	228	376	269
Beiarn	406	416	333	347	267	348	413	407	419	422	404	381
Berg	383	357	255	354	359	189	385	385	378	369	402	364
Bergen	8	9	25	26	28	17	12	10	34	44	16	18
Berlevåg	418	378	414	394	399	130	421	421	391	382	350	314
Bindal	399	423	399	424	409	426	309	260	385	424	344	303
Birkenes	166	164	316	308	61	73	272	211	89	82	242	321
Bjerkreim	50	51	55	68	12	14	354	298	100	69	126	146
Bjugn	350	303	372	325	327	238	239	258	314	289	275	259
Bodø	73	65	88	78	58	58	66	74	167	146	131	70
Bokn	220	109	231	130	239	72	111	243	147	125	315	224
Bremanger	294	292	113	147	356	312	105	202	356	284	321	334
Brønnøy	235	197	265	247	120	152	156	168	266	222	291	200
Bygland	357	389	348	327	413	425	87	136	226	286	355	377
Bykle	65	251	33	33	1	343	153	72	131	170	415	415
Bærum	2	2	4	5	99	61	3	3	5	6	8	14
Bø (Nordl.)	420	425	418	402	400	411	414	417	427	428	374	367
Bø (Telem.)	83	82	196	218	48	30	34	27	184	120	150	270

Bømlo	56	56	75	77	51	149	58	55	125	65	111	109
Båtsfjord	402	379	397	414	392	117	420	420	264	279	338	369
Deatnu Tana	387	400	350	283	329	369	407	415	346	347	368	397
Divtasvuodna												
Tysfjord	395	409	404	415	330	294	373	348	388	389	371	406
Dovre	315	341	87	194	339	398	277	292	383	396	303	231
Drammen	30	38	65	88	39	103	174	110	48	52	11	15
Drangedal	325	372	398	404	233	324	291	302	260	298	225	354
Dyrøy	407	412	421	412	402	400	302	268	392	397	373	383
Dønna	397	394	358	363	398	376	395	380	386	338	342	379
Eid	107	121	76	55	119	230	45	49	247	212	176	202
Eide	268	265	204	216	270	263	359	332	163	196	302	290
Eidhfjord	272	278	208	141	56	221	82	95	255	259	420	400
Eidsberg	113	142	154	262	67	108	391	375	72	81	124	126
Eidskog	363	370	402	416	258	345	367	376	345	349	259	198
Eidsvoll	86	86	339	346	47	54	303	285	44	37	40	61
Egersund	81	77	89	112	62	97	230	220	182	118	35	31
Elverum	125	136	188	187	121	126	120	113	191	175	72	169
Enebakk	91	145	340	295	54	190	337	303	39	77	53	91
Engerdal	405	397	177	281	423	420	369	227	426	425	364	287
Etne	117	144	86	86	183	161	298	280	119	171	87	167
Etnedal	279	325	221	249	380	389	292	326	231	343	135	178
Evenes	353	323	301	352	403	290	360	339	194	242	304	299
Evje og Hornnes	149	209	223	259	131	224	93	198	172	200	166	145
Farsund	212	177	246	159	293	260	101	104	220	165	103	207
Fauske	316	272	334	298	307	257	285	322	280	249	183	163
Fedje	318	314	175	91	340	415	59	161	352	281	379	304
Fet	62	57	326	302	101	49	208	209	11	22	34	75
Finnøy	119	99	43	22	86	133	343	341	181	157	196	125
Fitjar	78	96	127	145	197	231	35	62	101	74	109	170
Fjaler	254	212	136	59	252	250	133	65	382	328	263	284
Fjell	27	11	99	60	44	11	46	28	31	18	66	60
Flakstad	394	387	218	341	353	196	425	424	394	355	322	347
Flatanger	376	329	291	254	342	310	188	133	417	381	401	357
Flekkefjord	151	172	179	203	160	289	78	84	230	263	105	21
Flesberg	210	198	252	241	262	253	317	272	79	151	229	158
Flora	115	167	81	85	154	151	202	239	124	239	191	185
Flå	249	247	201	119	82	319	260	329	233	241	381	184
Folldal	358	356	150	158	379	399	237	254	421	420	326	300
Forsand	211	239	95	123	31	84	232	358	69	89	425	421
Fosnes	367	407	295	355	322	409	254	138	377	412	378	393
Fredrikstad	128	115	226	334	135	90	109	112	173	129	58	78
Frogner	57	43	271	212	153	95	72	101	28	36	23	19
Froland	175	199	409	417	64	46	221	241	67	92	230	275
Frosta	258	221	299	293	164	56	278	284	261	215	221	289
Fræna	188	166	202	232	143	125	318	307	139	139	222	166
Frøya	224	224	122	106	168	124	273	228	242	260	267	332

Fusa	52	130	16	54	180	323	16	29	187	214	165	186
Fyresdal	259	282	227	222	310	375	62	39	371	350	193	262
Førde	25	52	6	3	18	47	61	44	142	179	121	222
Gáivuotna Kåfjord	414	414	423	418	276	286	408	409	413	407	392	375
Gamvik	424	411	427	426	408	128	415	422	308	268	417	403
Gaular	167	160	142	140	205	169	163	210	145	167	234	199
Gausdal	247	176	171	188	362	165	269	269	178	169	201	164
Gildeskål	382	390	354	392	337	322	356	346	355	373	398	384
Giske	77	71	151	149	46	21	245	286	70	51	172	242
Gjemnes	320	274	259	161	318	372	267	266	276	251	297	206
Gjerdrum	42	36	274	228	41	77	171	140	16	5	99	107
Gjerstad	334	365	377	405	303	330	240	287	229	230	305	382
Gjesdal	37	30	163	126	3	2	339	324	55	35	47	63
Gjøvik	84	91	92	133	113	144	125	105	130	133	84	54
Gloppen	138	148	54	25	219	256	77	79	319	278	104	155
Gol	71	149	7	12	140	275	227	215	193	257	112	133
Gran	145	161	156	220	199	234	244	255	150	121	68	115
Grane	411	384	392	366	411	326	398	404	406	385	318	295
Granvin	289	294	176	172	281	329	176	87	304	312	339	336
Gratangen	409	363	400	389	416	119	333	338	284	321	411	411
Grimstad	60	46	238	299	71	31	31	32	66	54	95	77
Grong	314	326	148	175	347	320	115	180	285	332	382	385
Grue	328	347	342	332	317	387	268	354	341	362	175	204
Gulen	266	118	67	11	412	211	311	173	197	224	231	194
Guovdageaidnu												
Kautokeino	390	404	424	407	157	266	410	419	381	393	335	350
Hábmer Hamarøy	362	367	362	273	311	188	325	351	259	296	366	423
Hadsel	329	264	324	294	334	245	346	372	343	233	122	123
Halden	96	116	260	310	123	111	47	52	116	131	75	144
Halsa	285	373	169	192	387	416	178	166	315	401	184	356
Hamar	47	62	42	48	147	180	60	41	111	113	32	53
Hammerfest	290	108	125	101	217	50	364	281	161	172	405	156
Haram	82	81	26	47	211	226	42	20	168	163	226	148
Hareid	64	137	100	163	33	235	68	76	112	160	182	151
Harstad	193	178	167	176	225	131	142	151	237	218	160	214
Hasvik	421	386	416	423	426	116	419	416	281	376	360	339
Hattfjelldal	385	352	147	240	407	335	418	408	353	367	377	261
Haugesund	18	31	36	57	23	71	52	31	46	41	41	49
Hemne	296	190	250	166	376	264	92	90	316	240	232	136
Hemnes	378	375	367	370	243	316	376	383	358	353	399	337
Hemsedal	90	112	12	37	194	87	189	149	174	203	177	273
Herøy (M. og R.)	140	128	103	144	202	206	287	245	138	119	91	128
Herøy (Nordl.)	384	360	300	385	378	237	411	400	337	309	345	326
Hitra	346	291	220	198	283	174	284	156	359	359	393	368
Hjartdal	276	285	313	292	268	297	180	121	221	248	258	302
Hjelmeland	122	213	22	27	184	338	177	130	196	246	261	301
Hobøl	110	66	371	358	273	28	296	277	9	25	69	68

Hof	225	168	375	365	338	267	280	297	60	55	90	89
Hol	183	249	23	45	357	293	264	256	333	360	37	256
Hole	34	48	281	207	22	67	204	144	30	57	3	17
Holmestrand	131	124	305	309	173	215	183	191	62	67	115	96
Holtålen	339	335	287	311	361	305	148	165	360	306	299	365
Hornindal	146	163	69	34	38	76	131	204	286	252	320	330
Horten	72	73	292	312	114	137	10	9	140	130	48	52
Hurdal	217	275	245	290	163	213	365	381	153	156	173	309
Hurum	205	126	332	266	350	307	150	230	115	96	31	13
Hvaler	246	229	407	396	216	186	214	197	154	191	106	85
Hyllestad	333	318	135	35	406	414	113	175	401	378	273	312
Hægebostad	204	202	258	236	102	138	117	96	214	193	274	311
Høyanger	255	330	84	190	321	353	96	128	296	363	347	378
Høylandet	323	337	214	160	244	405	324	265	357	377	319	282
Hå	36	41	63	82	6	8	358	317	94	98	22	29
Ibestad	425	385	415	333	428	252	379	384	422	414	340	363
Inderøy	327	231	317	260	274	254	396	147	227	195	244	223
Iveland	190	242	401	408	17	93	357	291	73	112	298	305
Jevnaker	221	173	304	331	320	182	210	157	105	127	129	135
Jondal	345	271	187	201	418	104	143	247	222	294	370	371
Jølster	160	185	162	118	105	247	220	252	159	154	243	250
Kárásjohka Karasjok	359	313	263	256	324	295	399	389	293	276	327	197
Karlsøy	410	408	422	307	301	346	422	423	297	400	387	351
Karmøy	66	54	198	226	69	68	110	107	77	56	29	30
Klepp	17	16	90	63	11	9	226	207	29	10	18	32
Klæbu	114	64	382	343	70	45	154	103	43	31	192	106
Kongsberg	10	6	11	7	94	100	2	2	106	73	28	5
Kongsvinger	213	225	288	359	308	233	243	206	133	190	61	92
Kragerø	262	332	309	393	259	366	233	192	263	305	136	192
Kristiansand	26	33	45	80	32	19	24	16	102	94	39	72
Kristiansund	124	141	195	196	117	160	130	132	177	206	89	69
Krødsherad	174	154	161	138	253	197	347	353	141	177	55	45
Kvalsund	427	396	419	406	427	217	405	412	342	319	410	392
Kvam	170	206	79	92	142	187	89	89	249	274	295	298
Kvinesdal	164	208	261	329	92	127	119	111	160	204	219	218
Kvinnherad	192	252	107	153	210	313	106	135	322	264	187	258
Kviteseid	223	240	222	143	292	394	107	106	270	283	108	64
Kvitsøy	76	76	30	18	36	29	114	80	121	134	346	361
Kvæfjord	371	351	385	360	336	274	388	402	204	234	365	353
Kvænangen	417	422	411	409	405	402	332	378	425	423	400	386
Lardal	226	186	327	233	374	315	124	249	99	97	125	129
Larvik	134	155	232	279	134	261	213	226	136	153	50	22
Lavangen	379	388	425	421	179	228	368	368	335	344	385	374
Lebesby	413	421	417	422	285	344	406	411	298	327	419	418
Leikanger	49	24	41	6	369	214	1	1	176	141	216	196
Leirfjord	374	353	388	419	178	158	404	410	326	232	372	320
Leka	412	415	297	206	390	417	384	393	428	410	369	401

Leksvik	273	301	200	182	265	318	172	115	362	379	240	293
Lenvik	281	276	279	250	193	229	350	359	215	210	277	288
Lesja	248	328	121	132	175	412	225	181	397	386	237	248
Levanger	89	84	190	165	93	109	30	42	170	100	93	149
Lier	20	10	39	31	176	64	102	93	8	2	25	26
Lierne	332	383	131	114	316	404	242	222	411	421	324	388
Lillehammer	54	50	47	50	83	82	29	34	144	140	153	62
Lillesand	100	107	237	191	149	171	53	99	85	66	137	253
Lindesnes	144	102	302	320	110	136	14	21	192	126	280	137
Lindås	48	60	71	109	80	140	51	43	81	61	97	152
Lom	263	280	74	94	323	360	310	236	349	334	228	227
Loppa	426	427	413	413	425	428	412	405	424	426	391	389
Lund	101	93	44	70	158	172	182	46	162	143	174	201
Lunner	180	156	384	379	296	204	238	257	51	60	52	108
Lurøy	375	346	215	234	388	364	393	367	415	399	301	238
Luster	201	196	137	95	151	194	118	152	278	269	269	226
Lyngdal	94	123	132	148	74	141	259	275	113	117	81	154
Lyngen	389	419	331	313	343	397	400	403	407	411	349	409
Lærdal	231	340	73	154	214	363	179	98	245	346	361	405
Lødingen	369	343	363	314	391	350	340	290	318	364	300	265
Lørenskog	19	34	104	62	122	105	157	170	1	12	36	95
Løten	251	214	412	410	230	192	248	248	114	104	158	102
Malvik	95	55	381	304	167	39	141	182	37	29	21	87
Mandal	143	151	278	305	73	173	98	75	195	122	132	168
Marker	321	268	306	377	328	178	366	371	232	220	212	132
Marnardal	181	279	328	386	68	154	83	264	78	182	386	316
Masfjorden	218	218	197	124	106	255	54	47	224	245	389	338
Meland	31	28	264	271	4	18	40	50	45	11	151	83
Meldal	260	296	356	373	191	265	88	129	282	270	236	236
Melhus	137	98	337	274	91	53	65	91	91	84	181	190
Meløy	274	349	116	345	195	337	344	278	374	356	255	313
Meråker	341	333	285	318	371	281	71	102	317	342	359	372
Midsund	256	228	118	69	302	236	322	333	258	254	250	229
Midtre Gauldal	194	101	155	98	155	43	169	126	254	217	215	159
Modalen	300	284	58	30	215	365	11	14	246	213	427	427
Modum	155	120	240	269	126	135	257	229	151	138	63	43
Molde	45	35	14	14	118	142	37	26	179	155	94	12
Moskenes	422	398	239	221	415	406	426	425	305	124	423	419
Moss	63	92	213	315	89	166	129	97	71	80	12	16
Målselv	121	111	106	116	248	179	100	119	98	135	199	174
Måsøy	416	418	347	400	422	356	417	395	414	415	334	391
Namdalseid	326	358	294	282	222	391	297	349	306	326	336	328
Namsos	158	134	111	137	141	168	162	116	208	178	200	157
Namsskogan	377	391	164	205	241	308	389	388	396	408	418	404
Nannestad	127	70	344	286	85	35	256	200	41	43	194	112
Narvik	186	157	241	296	170	150	43	57	302	238	169	65
Naustdal	275	180	351	263	260	94	241	282	134	109	285	296

Nedre Eiker	102	75	298	248	124	110	262	299	42	27	64	67		
Nes (Ak.)	135	89	321	335	138	69	338	318	49	50	71	34		
Nes (Busk.)	191	266	72	128	305	334	286	331	205	323	141	122		
Nesna	317	258	267	272	246	24	132	311	253	223	395	408		
Nesodden	68	58	343	289	76	102	56	48	56	49	27	39		
Nesset	280	305	203	297	212	209	375	323	251	288	257	281		
Nissedal	311	288	284	276	234	183	195	225	330	337	313	283		
Nittedal	29	12	145	117	144	42	198	190	6	3	14	3		
Nome	343	317	391	380	360	291	170	213	216	262	279	271		
Nord-Aurdal	184	201	28	81	306	300	216	185	328	299	140	76		
Norddal	187	344	34	20	165	422	281	205	370	405	198	340		
Nord-Fron	234	261	165	186	354	367	186	244	248	255	110	150		
Nordkapp	392	381	370	375	397	304	403	398	268	366	357	344		
Nord-Odal	348	348	395	391	282	380	306	327	309	322	241	179		
Nordre Land	277	315	254	317	236	278	330	334	327	348	152	182		
Nordreisa	335	327	330	357	218	208	327	369	324	267	309	324		
Nore og Uvdal	307	243	70	46	395	251	134	146	321	324	375	342		
Notodden	197	220	290	367	181	162	136	117	186	180	155	213		
Nærøy	347	319	335	328	344	232	351	305	289	313	252	285		
Nøtterøy	61	68	329	291	96	139	57	61	35	39	26	50		
Odda	168	191	62	97	314	248	26	25	339	371	188	219		
Oppdal	189	150	98	164	177	205	265	250	292	194	144	44		
Oppegård	14	25	114	100	115	79	32	60	4	17	9	28		
Orkdal	99	171	149	197	65	218	86	82	223	231	73	105		
Os (Hedm.)	243	295	143	157	298	336	126	94	234	295	317	349		
Os (Hord.)	38	37	209	209	26	22	193	184	19	26	56	86		
Osen	381	382	272	237	414	408	329	344	402	398	337	341		
Oslo kommune	3	3	8	16	24	15	6	8	14	33	1	1		
Osterøy	176	122	217	227	130	74	279	246	185	174	130	94		
Overhalla	148	131	186	150	103	112	165	164	171	176	180	175		
Porsanger	Porsångu	Porsångu	351	336	364	319	370	303	316	370	225	308	272	272
Porsanki														
Porsgrunn	44	78	102	238	132	181	21	19	74	72	116	119		
Radøy	200	233	277	316	97	195	319	325	169	186	168	134		
Rakkestad	230	207	229	268	207	143	392	379	110	149	213	177		
Rana	202	181	180	199	204	153	181	193	288	253	113	104		
Randaberg	11	29	128	125	7	33	33	139	26	21	30	33		
Rauma	214	222	80	89	264	309	246	232	354	292	107	103		
Re	106	104	293	244	77	129	203	194	59	59	146	187		
Rendalen	380	403	296	278	382	419	353	301	418	427	323	280		
Rennebu	304	324	210	229	238	306	185	251	403	388	287	292		
Rennesøy	35	27	211	171	2	1	313	306	40	40	76	140		
Rindal	250	260	115	73	245	342	164	137	351	315	296	294		
Ringebu	229	293	59	107	295	378	308	267	313	352	210	211		
Ringerike	112	119	141	213	169	198	99	100	137	159	114	48		
Ringsaker	163	147	230	211	189	225	215	242	149	162	85	40		
Rissa	242	219	193	195	299	155	73	71	334	316	224	239		

Risør	269	287	320	368	257	301	217	131	219	202	203	276
Roan	386	399	338	323	372	358	381	350	364	372	388	414
Rollag	301	316	97	66	275	325	261	347	365	375	352	348
Rygge	67	72	228	251	186	115	234	274	21	32	33	42
Rælingen	70	40	405	351	107	36	81	83	17	14	24	47
Rødøy	391	377	234	214	401	298	409	406	389	361	367	390
Rømskog	232	338	194	230	88	413	299	394	199	183	343	266
Røros	177	205	27	42	331	314	144	108	279	290	190	212
Røst	408	402	242	184	284	354	427	427	325	201	412	416
Røyken	24	22	275	231	43	44	76	73	7	8	15	11
Rørvik	370	395	159	108	313	381	112	176	347	403	424	426
Råde	118	85	268	245	229	167	222	221	54	48	67	37
Salangen	354	361	373	330	383	276	207	313	180	311	383	394
Saltdal	366	364	319	336	355	374	328	328	398	390	262	277
Samnanger	291	277	361	338	304	328	276	279	166	142	218	263
Sande (M. og R.)	240	256	53	65	224	277	390	390	252	221	286	278
Sande (Vestf.)	92	95	360	348	34	65	200	235	61	53	79	98
Sandefjord	58	53	124	189	159	156	70	51	75	76	13	9
Sandnes	6	5	32	41	13	6	23	33	18	9	6	8
Sandøy	126	302	13	10	146	418	104	114	301	333	289	358
Sarpsborg	133	143	269	322	136	163	116	134	132	110	65	101
Sauda	161	162	109	93	174	145	75	68	267	258	186	243
Sauherad	236	255	349	378	198	332	167	162	127	108	278	244
Sel	228	281	110	167	271	341	121	158	338	365	238	205
Selbu	237	257	152	210	161	239	155	141	329	314	310	241
Selje	349	354	236	243	289	321	382	396	375	370	288	318
Seljord	195	204	126	122	278	283	48	37	265	266	248	274
Sigdal	116	195	60	56	226	371	374	364	107	166	42	97
Siljan	241	269	383	361	156	285	305	336	146	173	167	147
Sirdal	233	236	37	24	294	148	49	56	207	226	416	424
Skaun	172	88	390	349	50	13	206	223	80	90	217	71
Skedsmo	21	20	50	53	59	40	137	122	23	20	19	24
Ski	43	47	77	67	150	96	201	234	36	38	45	81
Skien	150	125	251	287	127	146	108	85	157	147	148	100
Skiptvet	216	184	346	362	228	147	336	361	88	99	100	90
Skjervøy	388	368	357	369	396	258	394	401	344	358	341	329
Skjåk	286	259	130	113	346	377	173	148	404	394	179	66
Skodje	69	110	273	200	19	66	192	310	65	79	128	220
Skånland	364	345	393	398	373	299	312	374	217	205	314	327
Smøla	356	300	249	155	368	296	294	217	372	341	333	315
Snillfjord	372	289	247	277	419	227	229	150	331	285	380	331
Snåase Snåsa	305	311	199	215	232	177	263	169	373	391	308	376
Sogndal	51	21	35	17	145	7	27	30	156	116	82	73
Sokndal	159	169	138	219	190	200	184	125	188	132	143	252
Sola	1	1	1	1	8	4	7	4	3	1	5	6
Solund	355	392	144	102	332	424	321	201	399	416	390	380
Songdalen	79	106	286	303	37	37	128	143	50	78	209	251

Sortland	196	226	129	223	125	118	335	355	190	192	254	267
Spydeberg	75	67	233	235	84	78	315	300	22	19	149	117
Stange	171	138	359	342	139	176	187	216	84	91	118	46
Stavanger	4	4	9	9	27	51	13	7	10	16	4	2
Steigen	401	380	376	275	345	292	380	366	420	417	362	370
Steinkjer	104	97	216	204	133	164	28	35	175	158	88	88
Stjørdal	46	61	96	104	66	92	19	23	148	95	102	160
Stokke	39	59	134	127	21	91	271	219	20	46	96	82
Stord	32	19	38	52	57	52	18	18	129	86	46	4
Stordal	156	250	3	79	220	262	397	319	183	189	311	362
Stor-Elvdal	344	362	341	390	300	390	212	187	380	395	264	225
Storfjord	404	413	396	411	389	370	383	397	348	302	396	402
Strand	80	45	168	152	35	25	301	259	92	63	74	36
Stranda	178	227	17	15	263	223	236	208	257	318	281	352
Stryn	130	153	18	28	196	212	140	155	323	303	162	121
Sula	103	79	205	136	53	34	290	289	82	70	127	162
Suldal	215	189	48	13	251	279	85	64	283	310	358	307
Sund	120	127	365	324	29	99	196	240	87	87	147	120
Sunndal	108	193	52	64	235	355	15	15	295	335	214	232
Surnadal	238	246	94	96	287	246	191	178	340	368	246	234
Sveio	154	94	310	258	104	101	205	293	103	62	117	74
Svelvik	282	230	410	381	288	241	295	335	104	106	178	111
Sykylven	136	179	29	49	129	249	326	340	238	187	161	188
Søgne	33	80	283	300	15	107	158	167	13	42	51	51
Sømna	313	304	244	264	254	222	355	356	294	277	271	291
Søndre Land	360	376	406	420	363	392	341	345	218	275	270	233
Sør-Aurdal	293	307	174	208	256	327	247	273	387	345	256	235
Sørfold	373	366	336	288	341	349	231	195	363	374	403	398
Sør-Fron	271	297	262	337	272	331	348	321	202	237	211	130
Sør-Odal	265	283	352	395	247	311	352	363	117	150	202	139
Sørreisa	306	286	380	388	152	134	342	360	209	225	284	230
Sørum	23	23	289	242	5	16	211	188	33	13	2	7
Sør-Varanger	252	210	280	178	148	88	323	330	239	207	249	297
Time	12	17	49	75	9	3	224	238	25	23	20	27
Tingvoll	330	331	308	265	375	388	147	70	228	325	332	360
Tinn	297	321	253	285	404	393	123	179	310	329	145	215
Tjeldsund	393	420	403	382	358	423	288	304	379	404	397	387
Tjøme	93	139	386	384	128	157	127	172	24	58	62	141
Tokke	207	254	160	142	203	385	25	24	307	300	331	308
Tolga	179	200	120	83	242	272	36	58	198	250	325	306
Torsken	428	428	420	427	410	407	424	426	416	419	.	399
Tranøy	396	401	394	403	421	410	251	342	312	317	363	359
Tromsø	59	39	93	74	30	27	39	40	165	114	138	80
Trondheim	13	14	61	51	16	10	4	5	83	105	86	55
Trysil	340	369	248	356	335	368	331	337	409	402	157	255
Træna	365	371	64	61	213	386	423	418	368	219	406	420
Trøgstad	244	182	379	376	250	106	349	362	126	123	60	56

Tvedstrand	173	237	325	339	188	280	166	154	118	199	101	110
Tydal	267	339	68	111	116	203	103	153	393	351	407	425
Tynset	105	174	19	40	200	270	74	78	206	236	223	264
Tysnes	270	267	235	131	223	339	122	174	395	380	204	161
Tysvær	41	44	119	110	63	55	20	17	64	68	245	221
Tønsberg	16	32	21	43	52	86	44	53	32	45	54	38
Ullensaker	7	13	2	4	10	20	361	373	12	4	120	93
Ullensvang	253	235	82	105	417	362	79	67	291	282	164	210
Ulstein	15	15	5	2	98	89	17	12	58	88	49	23
Ulvik	336	320	173	174	420	352	152	199	241	331	316	343
Unjárga Nesseby	400	393	408	306	286	240	372	387	384	384	409	413
Utsira	292	355	57	39	185	317	293	263	201	235	422	428
Vadsø	278	273	207	193	280	191	139	160	236	265	353	373
Vaksdal	245	238	191	217	171	201	223	233	290	229	294	257
Valle	342	342	166	183	393	359	22	36	269	293	421	422
Vang	284	253	108	72	386	288	67	214	336	387	307	203
Vanylven	322	350	183	173	367	403	258	262	390	413	197	246
Vardø	423	424	428	428	424	383	362	382	405	320	354	417
Vefsn	222	241	189	170	221	259	168	196	350	287	92	173
Vega	419	417	387	364	377	395	402	392	423	406	414	395
Vegårshei	199	152	276	340	137	57	97	59	143	115	312	322
Vennesla	85	87	345	383	42	26	138	186	52	64	123	99
Verdal	185	146	256	225	209	122	64	77	211	168	163	216
Verran	303	410	378	401	75	427	255	203	366	354	268	317
Vestby	55	49	178	120	109	81	160	294	27	30	70	59
Vestnes	257	245	153	169	231	202	334	288	240	271	292	228
Vestre Slidre	153	211	133	162	381	382	175	183	57	144	170	165
Vestre Toten	139	135	157	181	249	242	63	81	135	136	156	143
Vestvågøy	308	244	307	280	240	159	386	391	243	181	185	181
Vevelstad	403	426	389	374	290	421	401	413	408	418	394	407
Vik	283	299	46	32	325	396	249	261	412	409	293	189
Vikna	152	132	83	84	40	123	378	377	155	83	283	240
Vindafjord	40	42	15	21	79	83	94	69	128	137	83	35
Vinje	206	175	140	71	192	210	151	109	273	188	251	310
Volda	98	90	101	87	72	75	55	54	189	145	239	254
Voss	111	103	66	38	166	184	84	88	275	247	57	57
Værøy	415	405	366	321	384	220	428	428	256	339	356	345
Vågan	261	263	266	246	255	284	363	365	300	244	44	124
Vågsøy	182	192	91	168	309	243	135	145	235	243	134	118
Vågå	312	290	181	135	326	357	218	159	361	340	282	279
Våler (Hedm.)	295	359	374	397	319	401	275	320	109	256	265	245
Våler (Østf.)	88	69	368	350	20	41	289	316	47	28	78	41
Øksnes	368	322	312	399	365	170	416	414	244	227	247	195
Ørland	239	183	219	185	201	80	161	212	250	208	290	286
Ørskog	142	117	182	177	206	63	69	118	120	161	227	237
Ørsta	169	165	105	134	172	185	190	189	210	198	195	180
Østre Toten	227	188	311	253	291	273	300	308	108	102	133	114

Øvre Eiker	97	83	282	261	108	85	283	253	53	47	43	79
Øyer	109	215	146	257	182	269	235	231	95	152	59	208
Øygarden	324	158	353	326	55	23	194	127	97	103	426	366
Øystre Slidre	203	223	117	99	277	244	250	224	311	330	38	131
Åfjord	319	306	170	121	279	268	274	237	400	392	276	333
Ål	198	234	56	44	352	340	91	142	274	297	207	249
Ålesund	22	26	20	23	60	60	95	66	68	75	7	10
Åmli	302	374	369	353	111	384	209	171	320	304	306	396
Åmot	338	270	314	284	315	113	145	270	299	261	348	335
Årdal	87	187	31	115	227	333	9	13	332	280	189	268
Ås	9	8	85	58	14	5	5	6	38	24	139	84
Åseral	209	133	10	19	187	12	320	276	200	184	408	412
Åsnes	299	334	323	371	297	361	307	309	272	272	159	209

Vedlegg 3 Regioninndeling

Tabell V4.1 Fordelingen av kommuner på de enkelte regioner

Kommunenummer og -navn	Regionnummer	Region
0101 Halden	1	Halden
0104 Moss	3	Mossregionen
0105 Sarpsborg	4	Nedre Glomma
0106 Fredrikstad	4	Nedre Glomma
0111 Hvaler	4	Nedre Glomma
0118 Aremark	2	Indre Østfold
0119 Marker	2	Indre Østfold
0121 Rømskog	2	Indre Østfold
0122 Trøgstad	2	Indre Østfold
0123 Spydeberg	2	Indre Østfold
0124 Askim	2	Indre Østfold
0125 Eidsberg	2	Indre Østfold
0127 Skiptvet	2	Indre Østfold
0128 Rakkestad	2	Indre Østfold
0135 Råde	3	Mossregionen
0136 Rygge	3	Mossregionen
0137 Våler (Østf.)	3	Mossregionen
0138 Hobøl	2	Indre Østfold
0211 Vestby	6	Follo
0213 Ski	6	Follo
0214 Ås	6	Follo
0215 Frogn	6	Follo
0216 Nesodden	6	Follo
0217 Oppegård	6	Follo
0219 Bærum	9	Osloregionen
0220 Asker	9	Osloregionen
0221 Aurskog-Høland	9	Osloregionen
0226 Sørum	9	Osloregionen
0227 Fet	9	Osloregionen
0228 Rælingen	9	Osloregionen
0229 Enebakk	6	Follo
0230 Lørenskog	9	Osloregionen
0231 Skedsmo	9	Osloregionen
0233 Nittedal	9	Osloregionen
0234 Gjerdrum	8	Øvre Romerike
0235 Ullensaker	8	Øvre Romerike
0236 Nes (Ak.)	8	Øvre Romerike
0237 Eidsvoll	8	Øvre Romerike
0238 Nannestad	8	Øvre Romerike

0239 Hurdal	8	Øvre Romerike
0301 Oslo kommune	9	Osloregionen
0402 Kongsvinger	11	Glåmdal
0403 Hamar	12	Hamarregionen
0412 Ringsaker	12	Hamarregionen
0415 Løten	12	Hamarregionen
0417 Stange	12	Hamarregionen
0418 Nord-Odal	11	Glåmdal
0419 Sør-Odal	11	Glåmdal
0420 Eidskog	11	Glåmdal
0423 Grue	11	Glåmdal
0425 Åsnes	11	Glåmdal
0426 Våler (Hedm.)	11	Glåmdal
0427 Elverum	13	Sør Østerdal
0428 Trysil	13	Sør Østerdal
0429 Åmot	13	Sør Østerdal
0430 Stor-Elvdal	13	Sør Østerdal
0432 Rendalen	10	Fjellregionen
0434 Engerdal	13	Sør Østerdal
0436 Tolga	10	Fjellregionen
0437 Tynset	10	Fjellregionen
0438 Alvdal	10	Fjellregionen
0439 Folldal	10	Fjellregionen
0441 Os (Hedm.)	10	Fjellregionen
0501 Lillehammer	16	Lillehammerregionen
0502 Gjøvik	14	Gjøvikregionen
0511 Dovre	18	Nord-Gudbrandsdal
0512 Lesja	18	Nord-Gudbrandsdal
0513 Skjåk	18	Nord-Gudbrandsdal
0514 Lom	18	Nord-Gudbrandsdal
0515 Vågå	18	Nord-Gudbrandsdal
0516 Nord-Fron	17	Midt-Gudbrandsdal
0517 Sel	18	Nord-Gudbrandsdal
0519 Sør-Fron	17	Midt-Gudbrandsdal
0520 Ringebu	17	Midt-Gudbrandsdal
0521 Øyer	16	Lillehammerregionen
0522 Gausdal	16	Lillehammerregionen
0528 Østre Toten	14	Gjøvikregionen
0529 Vestre Toten	14	Gjøvikregionen
0532 Jevnaker	15	Hadeland
0533 Lunner	15	Hadeland
0534 Gran	15	Hadeland
0536 Søndre Land	14	Gjøvikregionen
0538 Nordre Land	14	Gjøvikregionen
0540 Sør-Aurdal	19	Valdres
0541 Etnedal	19	Valdres

0542 Nord-Aurdal	19	Valdres
0543 Vestre Slidre	19	Valdres
0544 Øystre Slidre	19	Valdres
0545 Vang	19	Valdres
0602 Drammen	20	Drammensregionen
0604 Kongsberg	22	Kongsberg/Numedal
0605 Ringerike	24	Ringerike/Hole
0612 Hole	24	Ringerike/Hole
0615 Flå	21	Hallingdal
0616 Nes (Busk.)	21	Hallingdal
0617 Gol	21	Hallingdal
0618 Hemsedal	21	Hallingdal
0619 Ål	21	Hallingdal
0620 Hol	21	Hallingdal
0621 Sigdal	23	Midt-Buskerud
0622 Krødsherad	23	Midt-Buskerud
0623 Modum	23	Midt-Buskerud
0624 Øvre Eiker	20	Drammensregionen
0625 Nedre Eiker	20	Drammensregionen
0626 Lier	20	Drammensregionen
0627 Røyken	20	Drammensregionen
0628 Hurum	20	Drammensregionen
0631 Flesberg	22	Kongsberg/Numedal
0632 Rollag	22	Kongsberg/Numedal
0633 Nore og Uvdal	22	Kongsberg/Numedal
0701 Horten	25	Tønsbergregionen
0702 Holmestrand	25	Tønsbergregionen
0704 Tønsberg	25	Tønsbergregionen
0706 Sandefjord	26	Sandefjord/Larvik
0709 Larvik	26	Sandefjord/Larvik
0711 Svelvik	20	Drammensregionen
0713 Sande (Vestf.)	20	Drammensregionen
0714 Hof	25	Tønsbergregionen
0716 Re (f.o.m. 2002)	25	Tønsbergregionen
0719 Andebu	25	Tønsbergregionen
0720 Stokke	25	Tønsbergregionen
0722 Nøtterøy	25	Tønsbergregionen
0723 Tjøme	25	Tønsbergregionen
0728 Lardal	26	Sandefjord/Larvik
0805 Porsgrunn	27	Grenland
0806 Skien	27	Grenland
0807 Notodden	29	Øst-Telemark
0811 Siljan	27	Grenland
0814 Bamble	27	Grenland
0815 Kragerø	27	Grenland
0817 Drangedal	27	Grenland

0819 Nome	28	Midt-Telemark
0821 Bø (Telem.)	28	Midt-Telemark
0822 Sauherad	28	Midt-Telemark
0826 Tinn	29	Øst-Telemark
0827 Hjartdal	29	Øst-Telemark
0828 Seljord	30	Vest-Telemark
0829 Kviteeid	30	Vest-Telemark
0830 Nissedal	30	Vest-Telemark
0831 Fyresdal	30	Vest-Telemark
0833 Tokke	30	Vest-Telemark
0834 Vinje	30	Vest-Telemark
0901 Risør	32	Arendalregionen
0904 Grimstad	32	Arendalregionen
0906 Arendal	32	Arendalregionen
0911 Gjerstad	32	Arendalregionen
0912 Vegårshei	32	Arendalregionen
0914 Tvedstrand	32	Arendalregionen
0919 Froland	32	Arendalregionen
0926 Lillesand	35	Kristiansandregionen
0928 Birkenes	35	Kristiansandregionen
0929 Åmli	32	Arendalregionen
0935 Iveland	35	Kristiansandregionen
0937 Evje og Hornnes	31	Setesdal
0938 Bygland	31	Setesdal
0940 Valle	31	Setesdal
0941 Bykle	31	Setesdal
1001 Kristiansand	35	Kristiansandregionen
1002 Mandal	34	Mandalsregionen
1003 Farsund	33	Lister
1004 Flekkefjord	33	Lister
1014 Vennesla	35	Kristiansandregionen
1017 Songdalen	35	Kristiansandregionen
1018 Søgne	35	Kristiansandregionen
1021 Marnardal	34	Mandalsregionen
1026 Åseral	34	Mandalsregionen
1027 Audnedal	34	Mandalsregionen
1029 Lindesnes	34	Mandalsregionen
1032 Lyngdal	33	Lister
1034 Hægebostad	33	Lister
1037 Kvinesdal	33	Lister
1046 Sirdal	33	Lister
1101 Eigersund	36	Dalane
1102 Sandnes	39	Stavangerregionen
1103 Stavanger	39	Stavangerregionen
1106 Haugesund	37	Haugesundregionen
1111 Sokndal	36	Dalane

1112 Lund	36	Dalane
1114 Bjerkreim	36	Dalane
1119 Hå	39	Stavangerregionen
1120 Klepp	39	Stavangerregionen
1121 Time	39	Stavangerregionen
1122 Gjesdal	39	Stavangerregionen
1124 Sola	39	Stavangerregionen
1127 Randaberg	39	Stavangerregionen
1129 Forsand	38	Ryfylke
1130 Strand	38	Ryfylke
1133 Hjelmeland	38	Ryfylke
1134 Suldal	38	Ryfylke
1135 Sauda	37	Haugesundregionen
1141 Finnøy	38	Ryfylke
1142 Rennesøy	39	Stavangerregionen
1144 Kvitsøy	39	Stavangerregionen
1145 Bokn	37	Haugesundregionen
1146 Tysvær	37	Haugesundregionen
1149 Karmøy	37	Haugesundregionen
1151 Utsira	37	Haugesundregionen
1160 Vindafjord	37	Haugesundregionen
1201 Bergen	40	Bergensregionen
1211 Etne	46	Sunnhordland
1216 Sveio	46	Sunnhordland
1219 Bømlo	46	Sunnhordland
1221 Stord	46	Sunnhordland
1222 Fitjar	46	Sunnhordland
1223 Tysnes	46	Sunnhordland
1224 Kvinnherad	46	Sunnhordland
1227 Jondal	42	Hardanger
1228 Odda	42	Hardanger
1231 Ullensvang	42	Hardanger
1232 Eidfjord	42	Hardanger
1233 Ulvik	42	Hardanger
1234 Granvin	42	Hardanger
1235 Voss	43	Voss
1238 Kvam	42	Hardanger
1241 Fuså	40	Bergensregionen
1242 Samnanger	40	Bergensregionen
1243 Os (Hord.)	40	Bergensregionen
1244 Austevoll	46	Sunnhordland
1245 Sund	40	Bergensregionen
1246 Fjell	40	Bergensregionen
1247 Askøy	40	Bergensregionen
1251 Vaksdal	45	Osterfjorden
1252 Modalen	45	Osterfjorden

1253 Osterøy	45	Osterfjorden
1256 Meland	44	Nordhordland
1259 Øygarden	40	Bergensregionen
1260 Radøy	44	Nordhordland
1263 Lindås	44	Nordhordland
1264 Austrheim	44	Nordhordland
1265 Fedje	44	Nordhordland
1266 Masfjorden	44	Nordhordland
1401 Flora	51	Sunnfjord
1411 Gulen	48	HAFS
1412 Solund	48	HAFS
1413 Hyllestad	48	HAFS
1416 Høyanger	50	Sogn
1417 Vik	50	Sogn
1418 Balestrand	50	Sogn
1419 Leikanger	50	Sogn
1420 Sogndal	50	Sogn
1421 Aurland	50	Sogn
1422 Lærdal	50	Sogn
1424 Årdal	50	Sogn
1426 Luster	50	Sogn
1428 Askvoll	48	HAFS
1429 Fjaler	48	HAFS
1430 Gaula	51	Sunnfjord
1431 Jølster	51	Sunnfjord
1432 Førde	51	Sunnfjord
1433 Naustdal	51	Sunnfjord
1438 Bremanger	49	Nordfjord
1439 Vågsøy	49	Nordfjord
1441 Selje	49	Nordfjord
1443 Eid	49	Nordfjord
1444 Hornindal	49	Nordfjord
1445 Gloppen	49	Nordfjord
1449 Stryn	49	Nordfjord
1502 Molde	53	Romsdal
1504 Ålesund	56	Ålesundregionen
1505 Kristiansund	52	Nordmøre
1511 Vanylven	55	Søre Sunnmøre
1514 Sande (M. og R.)	55	Søre Sunnmøre
1515 Herøy (M. og R.)	55	Søre Sunnmøre
1516 Ulstein	55	Søre Sunnmøre
1517 Hareid	55	Søre Sunnmøre
1519 Volda	55	Søre Sunnmøre
1520 Ørsta	55	Søre Sunnmøre
1523 Ørskog	54	Storfjord
1524 Norddal	54	Storfjord

1525 Stranda	54	Storfjord
1526 Stordal	54	Storfjord
1528 Sykkylven	54	Storfjord
1529 Skodje	56	Ålesundregionen
1531 Sula	56	Ålesundregionen
1532 Giske	56	Ålesundregionen
1534 Haram	56	Ålesundregionen
1535 Vestnes	53	Romsdal
1539 Rauma	53	Romsdal
1543 Nesset	53	Romsdal
1545 Midsund	53	Romsdal
1546 Sandøy	56	Ålesundregionen
1547 Aukra	53	Romsdal
1548 Fræna	53	Romsdal
1551 Eide	52	Nordmøre
1554 Averøy	52	Nordmøre
1557 Gjemnes	52	Nordmøre
1560 Tingvoll	52	Nordmøre
1563 Sunndal	52	Nordmøre
1566 Surnadal	52	Nordmøre
1567 Rindal	52	Nordmøre
1571 Halsa	52	Nordmøre
1573 Smøla	52	Nordmøre
1576 Aure	52	Nordmøre
1601 Trondheim	61	Trondheimsregionen
1612 Hemne	60	Orkdalregionen
1613 Snillfjord	60	Orkdalregionen
1617 Hitra	58	Hitra/Frøya
1620 Frøya	58	Hitra/Frøya
1621 Ørland	57	Fosen
1622 Agdenes	60	Orkdalregionen
1624 Rissa	57	Fosen
1627 Bjugn	57	Fosen
1630 Åfjord	57	Fosen
1632 Roan	57	Fosen
1633 Osen	57	Fosen
1634 Oppdal	59	Oppdal/Rennebu
1635 Rennebu	59	Oppdal/Rennebu
1636 Meldal	60	Orkdalregionen
1638 Orkdal	60	Orkdalregionen
1640 Røros	62	Rørosregionen
1644 Holtålen	62	Rørosregionen
1648 Midtre Gauldal	61	Trondheimsregionen
1653 Melhus	61	Trondheimsregionen
1657 Skaun	61	Trondheimsregionen
1662 Klæbu	61	Trondheimsregionen

1663 Malvik	61	Trondheimsregionen
1664 Selbu	61	Trondheimsregionen
1665 Tydal	62	Rørosregionen
1702 Steinkjer	64	Innherred
1703 Namsos	67	Midtre Namdal
1711 Meråker	63	Stjørdalsregionen
1714 Stjørdal	63	Stjørdalsregionen
1717 Frosta	63	Stjørdalsregionen
1718 Leksvik	57	Fosen
1719 Levanger	64	Innherred
1721 Verdal	64	Innherred
1724 Verran	64	Innherred
1725 Namdalseid	67	Midtre Namdal
1736 Snåase Snåsa	65	Indre Namdal
1738 Lierne	65	Indre Namdal
1739 Røyrvik	65	Indre Namdal
1740 Namsskogan	65	Indre Namdal
1742 Grong	65	Indre Namdal
1743 Høylandet	65	Indre Namdal
1744 Overalla	67	Midtre Namdal
1748 Fosnes	67	Midtre Namdal
1749 Flatanger	67	Midtre Namdal
1750 Vikna	66	Kystgruppen
1751 Nærøy	66	Kystgruppen
1755 Leka	66	Kystgruppen
1756 Inderøy (f.o.m. 2012)	64	Innherred
1804 Bodø	73	Salten
1805 Narvik	74	Ofoten
1811 Bindal	68	Sør-Helgeland
1812 Sømna	68	Sør-Helgeland
1813 Brønnøy	68	Sør-Helgeland
1815 Vega	68	Sør-Helgeland
1816 Vevelstad	68	Sør-Helgeland
1818 Herøy (Nordl.)	69	HALD
1820 Alstahaug	69	HALD
1822 Leirfjord	69	HALD
1824 Vefsn	71	Mosjøregionen
1825 Grane	71	Mosjøregionen
1826 Hattfjelldal	71	Mosjøregionen
1827 Dønna	69	HALD
1828 Nesna	72	Ranaregionen
1832 Hemnes	72	Ranaregionen
1833 Rana	72	Ranaregionen
1834 Lurøy	70	Ytre Helgeland
1835 Træna	70	Ytre Helgeland
1836 Rødøy	70	Ytre Helgeland

1837 Meløy	73	Salten
1838 Gildeskål	73	Salten
1839 Beiarn	73	Salten
1840 Saltdal	73	Salten
1841 Fauske	73	Salten
1845 Sørfold	73	Salten
1848 Steigen	73	Salten
1849 Hábmer Hamarøy	73	Salten
1850 Divtasvuodna Tysfjord	74	Ofoten
1851 Lødingen	76	Vesterålen
1852 Tjeldsund	74	Ofoten
1853 Evenes	74	Ofoten
1854 Ballangen	74	Ofoten
1856 Røst	75	Lofoten
1857 Værøy	75	Lofoten
1859 Flakstad	75	Lofoten
1860 Vestvågøy	75	Lofoten
1865 Vågan	75	Lofoten
1866 Hadsel	76	Vesterålen
1867 Bø (Nordl.)	76	Vesterålen
1868 Øksnes	76	Vesterålen
1870 Sortland	76	Vesterålen
1871 Andøy	76	Vesterålen
1874 Moskenes	75	Lofoten
1902 Tromsø	79	Tromsøregionen
1903 Harstad (f.o.m. 2013)	77	Sør-Troms
1911 Kvæfjord	77	Sør-Troms
1913 Skånland	77	Sør-Troms
1917 Ibestad	77	Sør-Troms
1919 Gratangen	77	Sør-Troms
1920 Lavangen	77	Sør-Troms
1922 Bardu	78	Midt-Troms
1923 Salangen	77	Sør-Troms
1924 Målselv	78	Midt-Troms
1925 Sørreisa	78	Midt-Troms
1926 Dyrøy	78	Midt-Troms
1927 Tranøy	78	Midt-Troms
1928 Torsken	78	Midt-Troms
1929 Berg	78	Midt-Troms
1931 Lenvik	78	Midt-Troms
1933 Balsfjord	79	Tromsøregionen
1936 Karlsøy	79	Tromsøregionen
1938 Lyngen	80	Nord-Troms
1939 Storfjord	80	Nord-Troms
1940 Gáivuotna Kåfjord	80	Nord-Troms
1941 Skjervøy	80	Nord-Troms

1942 Nordreisa	80	Nord-Troms
1943 Kvænangen	80	Nord-Troms
2002 Vardø	83	Øst-Finnmark
2003 Vadsø	83	Øst-Finnmark
2004 Hammerfest	81	Vest-Finnmark
2011 Guovdageaidnu Kautokeino	82	Midt-Finnmark
2012 Alta	81	Vest-Finnmark
2014 Loppa	81	Vest-Finnmark
2015 Hasvik	81	Vest-Finnmark
2017 Kvalsund	81	Vest-Finnmark
2018 Måsøy	81	Vest-Finnmark
2019 Nordkapp	81	Vest-Finnmark
2020 Porsanger Porsáŋgu Porsanki	82	Midt-Finnmark
2021 Kárásjohka Karasjok	82	Midt-Finnmark
2022 Lebesby	82	Midt-Finnmark
2023 Gamvik	83	Øst-Finnmark
2024 Berlevåg	83	Øst-Finnmark
2025 Deatnu Tana	82	Midt-Finnmark
2027 Unjárga Nesseby	83	Øst-Finnmark
2028 Båtsfjord	83	Øst-Finnmark
2030 Sør-Varanger	83	Øst-Finnmark

Vista Analyse AS

Vista Analyse AS er et samfunnsfaglig analyseselskap med hovedvekt på økonomisk forskning, utredning, evaluering og rådgiving. Vi utfører oppdrag med høy faglig kvalitet, uavhengighet og integritet. Våre sentrale temaområder omfatter klima, energi, samferdsel, næringsutvikling, byutvikling og velferd.

Våre medarbeidere har meget høy akademisk kompetanse og bred erfaring innenfor konsulentvirksomhet. Ved behov benytter vi et velutviklet nettverk med selskaper og ressurspersoner nasjonalt og internasjonalt. Selskapet er i sin helhet eiet av medarbeiderne.

Vista Analyse AS
Meltzersgate 4
0257 Oslo

post@vista-analyse.no
vista-analyse.no

